
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

3 juni 2024

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Dagö, Rådhuset Visborg, 3 juni 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande, § 137-168 Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Filip Reinhag (S) Oscar Lindster (S) Johan Malmros (C), § 137-140 Eva Ahlin (C), tjug ersättare, § 142-143, 145, 147-170 Saga Carlgren (V)
Ersättare	Jennifer Medin (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Anna Evensen, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF, § 137-148, 150-154 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 137-140 Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, RSF, § 137-140 Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 137-139 Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, RSF, § 137-139 Alexander Sorby Haddad, mark- och exploateringsstrateg, SBF, § 140 Christian Hegardt, projektledare, SBF, § 140 Andreas Såger, arkivarie, RSF, § 141, 146 Susanna Palomaa, tillväxtchef, RSF, § 146 Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg, RSF, § 146 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 144-145 Susanne Pettersson, avdelningschef VA, TKF, § 144-145 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 142-145, 147, 161-167 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, §142-143 Johanna Landin, HR-specialist, RSF, § 142-143 Therese Koorem, HR-specialist, RSF, § 142-143 Jonas Nilsson, eko-strateg, RSF, § 142-143, 147 Andrea Mårtensson, strateg, RSF, § 155-156 Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 155-156, 163-167 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 158-159 Pernilla Johansson, stadsträdgårdsmästare, TKF, § 158-159 Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 161-162 Caroline Thomasson, bostadsstrateg, RSF, § 163-167 Sara Bergman, strateg, RSF, § 163-167 Mia Stuhre, verksamhetsledare, enhetschef, RSF, § 149, 169 Ulrika Holm, kommunikationsdirektör, RSF, § 149, 169

Anna-Karin Bergius, kvalitetsstrateg, RSF, § 149, 169

Datum för justering

10 juni 2024

Paragrafer

§ 137–170

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Anna Evensen

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Oscar Lindster

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2024-06-03
Protokollet anslås	2024-06-11
Anslaget tas ned	2024-07-03
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 137	Månadsrapport april 2024 Region Gotland	7
RS AU § 138	Information. Budgetberedningens konsekvenser för RSF	9
RS AU § 139	Stiftelsernas årsredovisningar 2023	10
RS AU § 140	Ramtillskott exploatering tidiga skeden	12
RS AU § 141	Informationshanteringsplan för Region Gotland	17
RS AU § 142	Regionövergripande kompetensförsörjningsstrategi 2024-2027	19
RS AU § 143	Kompetensförsörjningsplan regionstyrelseförvaltningen 2024-2027	21
RS AU § 144	Yttrande till domstol. Tillståndsansökan Nordkalk täktverksamhet Lärbro Stora Vikers 1:94	22
RS AU § 145	Remiss. Förslag till reviderad detaljavgränsning för riksintresset Filehajdar	25
RS AU § 146	Remiss. Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)	29
RS AU § 147	Remiss. Förslag till nationalpark på norra Gotland	32
RS AU § 148	Avvikelse vilotidsregler	35
RS AU § 149	Information. Uppdrag Almedalsveckan 2025 och framåt	37
RS AU § 150	Åtterrapporering av uppdrag. Samlad process för införande av IT-system	38
RS AU § 151	Åtterrapporering av uppdrag. Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland, regionstyrelsen	39
RS AU § 152	Utvärdering och uppföljning mark- och exploateringsverksamheten	41
RS AU § 153	Uppdrag. Ny energiplan – reviderad tidsplan	43
RS AU § 154	Kvartalsrapportering. Jämställdhetsintegrering	45
RS AU § 155	Brottsförebyggande arbete - Lägesbild 2024	47
RS AU § 156	Brottsförebyggande arbete - Åtgärdsplan 2024	49
RS AU § 157	Direktmarkanvisning Ishall	51
RS AU § 158	Ansökan värdstad SM-veckan	55
RS AU § 159	Information. Förstudie aktivitetspark i Visby	59
RS AU § 160	Information. Nya livsmedelsavtal	60
RS AU § 161	Information. Regional cykelplan - Utpekande av cykelvägnät	61
RS AU § 162	Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby	64
RS AU § 163	Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron	66
RS AU § 164	Motion. Säkra skolorna utanför Visby	68
RS AU § 165	Motion. En ny skolstruktur bör prövas	70

RS AU § 166	Motion. Bygg ungdomslägenheter	72
RS AU § 167	Motion. Sociala investeringar	74
RS AU § 168	Övrig fråga	77
RS AU § 169	Information. Region Gotlands arrangemang i Almedalen 2024	78
RS AU § 170	Regiondirektörens information	79

RS AU § 137 Månadsrapport april 2024 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/10

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Månadsrapporten godkänns.
- Regiondirektörens uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning återkomma med ekonomisk rapport över hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden (RS 2024-03-05, § 31) utökas till att även omfatta socialnämnden och tekniska nämnden.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en analys av personalläget på en aggregerad nivå.

Sammanfattning

Månadsrapporten för april är den andra uppföljningsrapporten för året. Månadsrapporten är inte lika omfattande som delårsrapporterna och är i huvudsak inriktad på ekonomi.

Region Gotlands resultat för helåret prognostiseras till -298 mnkr och det är 13 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då årsprognosen var -311 mnkr. Det är framförallt skatteintäkter och bidrag som blivit bättre jämfört med delårsrapport 1. Nämndernas sammanlagda årsprognos visar på en budgetavvikelse på -178 mnkr och det är 5 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då prognosen var -183 mnkr. Sex av sju nämnder fortsätter att prognostisera underskott, enbart gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar ett överskott.

Nämndernas budgetavvikelse i perioden är -42 mnkr (-35 mnkr, delår 1). I förhållande till årsprognosen är avvikelsen rimlig på totalen, men budgetavvikelsen i perioden är svårtolkad då det inte alltid går att förutse i budgeten i vilken period vissa kostnader och intäkter kommer att hamna.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-mars 2024 uppgår till 6,3 %. Jämfört med samma period föregående år är det en sänkning med 0,5 procentenheter.

Antalet månadsanställda medarbetare uppgick i mars till 6 953, det är en minskning jämfört med februari men en ökning jämfört med mars 2023 med 125 medarbetare. Den faktiskt arbetade tiden för månads- och timavlönade omräknat till heltidsarbetare var i perioden januari-mars 2024, 5 625 (5 649 delår 1). Det är en ökning med 95 heltidsarbetare i jämförelse med samma period 2023.

Bedömning

Årsprognosen har förbättrats något men visar fortfarande på ett rekordstort underskott på -298 mnkr. Förbättringen beror framför allt på att skatteintäkterna väntas bli högre enligt den senaste skatteprognosen från april 2024.

Samtliga nämnder jobbar med åtgärder för att minska underskottet och regiondirektören har beslutat om gemensamma åtgärder som gäller alla förvaltningar och nämnder oavsett om man har underskott eller inte. Dessa åtgärder kommer att följas upp i delårsrapport 2 och årsbokslutet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden har sedan tidigare ett särskilt uppdrag att lämna en ekonomisk rapport till varje regionstyrelsesammanträde under året. Övriga nämnder rapporterar enligt ordinarie tidplan vilket betyder att nästa rapport är delårsrapport 2 som kommer till regionstyrelsen i oktober.

Samtliga nämnder har också fått i uppdrag av regionfullmäktige att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas (RF § 63 2024-04-29).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, och Mikael Wollbo, redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Eva Nypelius (C) yrkar att regiondirektörens uppdrag om att lämna ekonomisk rapport till varje regionstyrelsesammanträde för hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden (RS 2024-03-05, § 31), utökas till att även omfatta socialnämnden och tekniska nämnden.

Ordförande yrkar att regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en analys av personalläget på en aggregerad nivå.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag tillsammans med lagda tilläggsyrkanden och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2024 Region Gotland 2024-05-22
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS AU § 138 Information. Budgetberedningens konsekvenser för RSF

Ärendenummer: RS 2024/1443

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionstyrelsen informeras om regionstyrelseförvaltningens budgetförutsättningar 2025 efter budgetberedningen. Syftet med informationen är att fortsatt föra dialog om de ekonomiska förutsättningarna inför styrelsens kommande beslut om ramfördelning av förvaltningens budget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Charlotte Fahlen, ekonomichef, och Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS AU § 139 Stiftelsernas årsredovisningar 2023

Ärendenummer: RS 2024/659

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen godkänner upprättade årsredovisningar för räkenskapsåret 2023 avseende samtliga stiftelser med anknuten förvaltning.
- Regionstyrelsen utser regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Sammanfattning

Regionstyrelsens förvaltning har upprättat årsredovisningar för 2023 för samtliga stiftelser som har så kallad anknuten förvaltning.

Sammanlagt omfattar den anknutna förvaltningen 10 stycken särförvaltade och 2 stycken samförvaltade donationsstiftelser.

När en stiftelse har så kallad anknuten förvaltning är utgångspunkten att det högsta beslutande organet för förvaltningen i princip ska besluta om årsredovisningen och att samtliga ledamöter i detta organ ska underteckna årsredovisningen. Det högsta beslutande organet i detta fall är regionstyrelsen. Om förvaltaren har ett stort antal stiftelser kan andra rutiner behövas. I sådana fall godtar Länsstyrelsen att det högsta beslutande organet för stiftelserna i protokoll godkänner årsredovisningarna för de förvaltade stiftelserna samt att ett särskilt uppdrag lämnas åt viss person att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsens ordförande utses att underteckna årsredovisningarna för samtliga förvaltade stiftelser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

- 9101 Gotlands kommuns sociala samstiftelse, årsredovisning 2023
- 9102 Elsa Berglunds stiftelse, årsredovisning 2023
- 9103 Nanny och Dika Åkermans stiftelse, årsredovisning 2023
- 9104 Samstiftelsen för sjukvård, årsredovisning 2023
- 9105 Stiftelsen för Tullförvaltaren Rudolf Odins fond, årsredovisning 2023
- 9106 Carl Degermans stiftelse, årsredovisning 2023
- 9108 Stiftelsen för Victor och Therese Gyllenhammars, årsredovisning 2023
- 9110 Stiftelsen för Alma Bobergs premiefond, årsredovisning 2023
- 9111 Samstiftelsen för premier till elever vid Gotlands grundskolor, årsredovisning 2023
- 9112 Stiftelsen för Katarina och Ann-Marie Mårtenssons minnesfond,

årsredovisning 2023
9160 9161 Samförvaltade stiftelserna, årsredovisning 2023
9193 Stiftelsen för konsul Otto Åkermans hem, årsredovisning 2023
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-07

RS AU § 140 Ramtillskott exploatering tidiga skeden

Ärendenummer: RS 2024/1014

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras.

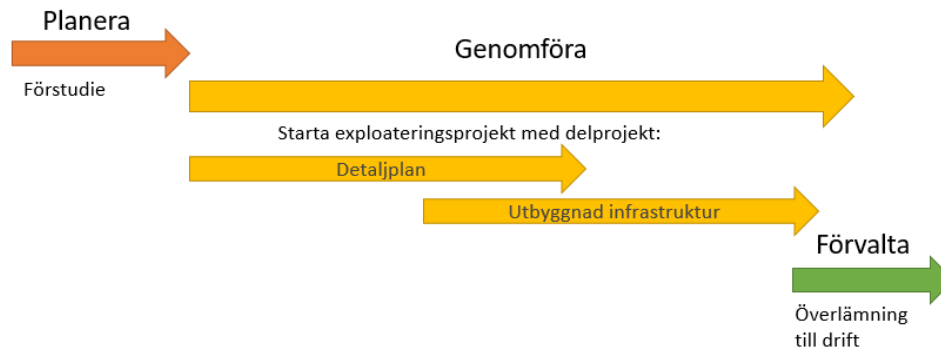
Sammanfattning

Heidelberg Materials ansökte den 30 juni 2023 om planbesked för framtagandet av en ny detaljplan avseende fabriksområdet för cementfabriken i Slite på nordöstra Gotland. Den 21 november 2023 beslutade miljö- och byggnämnden att lämna positivt planbesked till ansökan, 2023-11-21, § 203 med tillägget av att Region Gotland ska upprätta ett kvalitetsprogram för Slite samhälle. Kvalitetsprogrammets syfte är att hantera den omgivningspåverkan som en ny- eller ändrad detaljplan innebär och för att säkerställa en hållbar och långsiktig utveckling av Slite samhälle tillsammans med fabriksområdet. Framtagande av planförslag och upprättande av programhandling har för samordning definierats som Projekt Slite.

Beslutet avseende planuppdrag omfattar även att miljö- och byggnämndens kostnader ska regleras i plankostnadsavtal med sökanden. Avsikten var att plankostnadsavtalet även ska täcka miljö- och byggnämndens kostnader hänförelse framtagandet/upprättandet av kvalitetsprogrammet. Förvaltningens bedömning är att det saknas lagstöd att ålägga exploitören med kostnader för upprättandet av ett kvalitetsprogram som inte tas fram som ett program till detaljplan enligt Plan- och bygglagen.

Om en ny- eller ändrad detaljplan antas för fabriksområdet så kommer detta att föranleda att mark som ägs av Region Gotland kommer, mot eventuell ekonomisk ersättning, att överföras till exploitörens fastighet. Detaljplanen föreslås bland annat även avse en trafikavstängning, som i sin tur medför behov av investeringar i allmänna anläggningar som Region Gotland är, eller vid tidpunkten kommer till att vara, huvudman för. Detta tillsammans med detaljplanens områdespåverkan för Slite samhälle medför att Projekt Slite i förlängningen bör hanteras inom Region Gotlands exploateringsprocess, som redogörs för nedan.

Exploateringsprocessen

En exploatering som berör mark som Region Gotland äger och som kan föranleda ekonomiska investeringar och-/eller andra risker för Region Gotland ska enligt exploateringsprocessen föregås av en förstudie. Arbetet med en förstudie har inte stöd i Plan- och bygglagen att finansieras genom ett plankostnadsavtal. Kostnaden för genomförande av en förstudie ska tas inom exploateringsverksamhetens driftsbudget på miljö- och byggnämnden enligt gällande redovisningsriktlinjer. Budget saknas för det idag.

I och med att delprojektet för detaljplan inom Projekt Slite är tidskänsligt föreslås en förstudie genomföras parallellt med detaljplanarbetet under 2024. Fördelning av de kostnader för utredningar som är gemensamt underlag mellan förstudie och detaljplan bör regleras mellan Region Gotland och exploitören genom ett ramavtal. Ett framtida beslut om godkänd förstudie (Start-PM) och start av exploateringsprojekt föreslås införliva detaljplan och kvalitetsprogram som delprojekt i ett exploateringsprojekt för genomförande.

Det är exploateringsgruppen (EXG, som består av tjänstemän från samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen) som beslutar om att inleda en förstudie om budget för en förstudie är beslutad. Det är regionstyrelsen som är beslutande organ för godkännande av förstudie (Start-PM) och start av exploateringsprojekt. Budget för förstudier och exploatering i tidiga skeden äskas av mark- och exploateringsavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen via Mål och budget som utgår från exploateringsplan och budgets kalkyler. Projekt Slite är omnämnd i exploateringsplan och budget 2025-2029, men saknar budget för 2024 och 2025.

Miljö- och byggnämnden äskar 600 000 kr för år 2024 och 400 000 kr för år 2025 för exploatering tidiga skeden, för genomförandet av en förstudie, för godkännande i regionstyrelsen och vidare hantering i regionfullmäktige.

Bedömning

Förstudien ska syfta till att klargöra vilka effekter en ny- eller ändrad detaljplan innebär för Region Gotland, samt tydliggöra beslutet att upprätta ett kvalitetsprogram. Förstudien föreslås utreda förutsättningar gällande kulturmiljö, behov av utveckling av allmän platsmark, behov av nya bostäder och verksamheter samt genomföra inventering av möjliga utvecklingsområden. Inom ramen för förstudien föreslås det även genomföras inledande medborgardialog med boende och verksamma i Slite. Utifrån resultatet av dialog och utredningar kan kvalitetsprogrammets syfte och omfattning klargöras. Slutgiltig avgränsning av förstudien är inte fastställd. Kapital- och driftskostnader för infrastruktursinvesteringar behöver identifieras. Godkänd förstudie behöver lyftas in i exploateringsplan och budget 2026-2030 som ett exploateringsprojekt. Kapital- och driftkostnader för infrastrukturinvesteringarna kommer att belasta tekniska nämndens driftbudget och bör hanteras i tekniska nämndens årliga mål- och budget skrivelse.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att det, för att säkerställa en hållbar utveckling av Slite samhälle tillsammans med cementindustrin, genomförs en förstudie och föreslår att ramtillskott på 600 000 kr för år 2024 och 400 000 kr för år 2025 för exploatering tidiga skeden ska beviljas utifrån projektets beskrivning.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Förvaltningens bedömning är att det saknas stöd i Plan- och bygglagen att ålägga exploatören med kostnader för upprättandet av ett kvalitetsprogram som inte tas fram som ett program till detaljplan enligt Plan- och bygglagen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en förstudie är nödvändig för att klargöra hur Slite samhälle ska kunna utvecklas långsiktigt hållbart. Förstudien behövs också för att identifiera behov av investering i allmänna anläggningar och allmän plats samt klargöra omfattning av ett kommande kvalitetsprogram. Iordningställande av allmän plats bedöms dels kunna hanteras genom exploateringsbidrag utifrån den nytta som exploatören får av en ny- eller ändrad detaljplan. Samt genom intäkt från eventuell mark som genom fastighetsreglering kan överföras till exploatörens fastighet. Förvaltningen bedömer det dock som sannolikt att Region Gotland inte kommer att få kostnadstäckning för upprättandet av en förstudie och ett kvalitetsprogram om inte ytterligare delprojekt för utveckling och upplåtelse- eller försäljning av mark i Slite införlivas i projektet, vilket förstudien kommer att undersöka förutsättningarna för. Förvaltningen menar dock att om en förstudie inte genomförs så kommer detta medföra en större ekonomisk risk för Region Gotland så som huvudman för allmän plats vid ett genomförande av detaljplanen som är oundvikligt i samband med en ny- eller

ändrad detaljplan för fabriksområdet. Detta då Region Gotlands kostnader som genomförandet föranleder då kommer vara okända och sannolikt inte kunna samordnas på ett kostnadseffektivt sätt.

Om ramtillskott inte beviljas enligt förslag till beslut är alternativet att mark- och exploateringsavdelningen behöver stoppa något av de exploateringsprojekt som är pågående (Stadsutveckling Visborg, Gråbo, Torslunden, Järnvägen och Industrimark Visby) där budget finns eller att förstudien för Projekt Slite inte kan genomföras. Att stoppa något av de pågående exploateringsprojekten är svårt eftersom de stora beställningarna för året är genomförda och pågår. Vidare har redan driftsmedel omfördelats till projektet Torslunden som inte har fått någon beslutad budget sedan tidigare. Dessutom bedöms pågående projekt att gå över budget vilket medför att det inte finns utrymme att omfördela medel till Projekt Slite. Därav är konsekvensen att förstudien för Projekt Slite inte kan genomföras om medel inte tilldelas, vilket medför en ekonomisk risk för Region Gotland i samband med genomförandet av en ny eller ändrad detaljplan.

Pågående exploateringsprojekt bedöms generera intäkter till Region Gotland de kommande åren vilket gör att förvaltningen bedömer att dessa inte bör avbrytas.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en förstudie positivt bidrar till att barnperspektivet kommer med i de tidiga skedena av hur Slite samhälle påverkas av pågående detaljplanearbete och behöver utvecklas framgent. Förstudien bidrar till att säkerställa att projektet jobbar med barnkonventionen från början. Förstudien skapar också förutsättningar för kvalitetsprogrammet att tidigt ta hänsyn till barnperspektivet. Den trafikanalys och utredning av allmän platsmark som görs inom förstudien är viktig för att säkerställa hur barnens liv i Slite förändras och vilka anpassningar som kan bli nödvändiga.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en förstudie positivt bidrar att jämställdhetsperspektivet kommer med i de tidiga skedena av hur Slite samhälle påverkas av pågående detaljplanearbete och behöver utvecklas framgent. Förstudien skapar också förutsättningar för kvalitetsprogrammet att tidigt ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet. Den trafikanalys och utredning av allmän platsmark som görs inom förstudien är viktig för att förstå hur förutsättningarna i Slite förändras och vilka anpassningar som kan bli nödvändiga genom kvalitetsprogrammet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en förstudie säkerställer funktionen av samhällsviktig infrastruktur i Slite samhälle och verkar för att Slite ska vara en fortsatt attraktiv plats att verka och bo på.

6. Klimat och miljöperspektiv

För att säkerställa genomförbarheten av en klimatomställning av cementindustrin i Slite är bedömningen att förslag till beslut är positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, mark- och exploateringsstrateg och Christian Hegardt, projektledare, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetsutskottet föreslår att ärendet återremitteras för att behandlas i miljö- och byggnämnden innan ärendet tas upp av regionstyrelsen.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska återremitteras.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2023-11-21, § 203

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-27

RS AU § 141 Informationshanteringsplan för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/147

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Klassificeringsstruktur för Region Gotland fastställs.
- Gallringsfrister för regionstyrelsens allmänna handlingar i Informationshanteringsplan för Region Gotland fastställs. Gallringsfristerna gäller retroaktivt fr.o.m. 1 januari 2019.

Sammanfattning

Region Gotlands myndigheter har en gemensam klassificeringsstruktur som beskriver samtliga regionens processer, samt en gemensam informationshanteringsplan som styr hanteringen av myndigheternas allmänna handlingar. Informationshanteringsplanen utgår från förvaltningarnas processer som finns redovisade i styrdokumentet Klassificeringsstruktur för Region Gotland. Respektive myndighet, det vill säga regionens nämnder och styrelse, beslutar om sina avsnitt i den regiongemensamma informationshanteringsplanen. Klassificeringsstrukturen som ett regiongemensamt dokument och dess utformning beslutas av regionstyrelsen i enlighet med styrdokumentet Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering för Region Gotland. Regionstyrelsen ger genom sitt samordningsansvar nämnderna i uppdrag att besluta om gallringsfrister i sina respektive avsnitt i Informationshanteringsplan för Region Gotland per samma datum som regionstyrelsens beslutsdatum.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att aktuell lagstiftning och Region Gotlands regelverk följs för hantering och arkivering av allmänna handlingar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att med en god styrning av Region Gotlands informationshantering så sparas tid och resurser för verksamheterna inom regionen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andreas Såger, arkivarie, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Klassificeringsstruktur för Region Gotland

Informationshanteringsplan för Region Gotland

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS AU § 142 Regionövergripande kompetensförsörjningsstrategi 2024- 2027

Ärendenummer: RS 2024/925

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras.

Sammanfattning

I dagsläget finns kompetensförsörjningsplaner för respektive förvaltning samt en övergripande kompetensförsörjningsplan för hela Region Gotland till och med 2020-2023.

Från och med 2024 tas det fram en ny regionövergripande kompetensförsörjningsstrategi med syfte att beskriva Region Gotlands strategi för att möta kompetensutmaningen på såväl kort och lång sikt för åren 2024-2027. Kompetensförsörjningsstrategin utgår ifrån Region Gotlands styrmodell. I styrmodellen presenteras regionfullmäktiges prioriteringar, som gäller mellan år 2024-2027.

Den regionövergripande kompetensförsörjningsstrategin beskriver Region Gotlands strategi för att möta kompetensutmaningen och Sveriges kommuner och regioners (SKR) framtagna strategier är vägledande. Dessa strategier ska sedan brytas ned på varje förvaltning i aktiviteter som är särskilt angelägna för att möta just deras yrkesgruppers utmaningar. Aktiviteterna följs upp av respektive förvaltning och ska redovisas i samband med verksamhetsberättelsen. Måluppfyllelse följs därmed systematiskt upp och redovisas till respektive nämnd. Region Gotlands övergripande kompetensförsörjningsstrategi revideras vart fjärde år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det behövs en regionövergripande kompetensförsörjningsstrategi som ligger till grund för det gemensamma ansvaret inom organisationen för kompetensförsörjningen enligt ovan beskrivning. En gemensam strategi som sedan omsätts i aktiviteter som löpande planeras, genomförs och följs upp på ett systematiskt sätt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR-direktör, och Johanna Landin, HR-specialist, regionstyrelseförvaltningen.

Arbetsutskottet föreslår att ärendet återremitteras för att kompletteras med en tydligare strategisk inriktning utifrån Region Gotlands förutsättningar samt information om facklig samverkan.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska återremitteras.

Beslutsunderlag

Regionövergripande kompetensförsörjningsplan 2024-2027
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

RS AU § 143 **Kompetensförsörjningsplan regionstyrelseförvaltningen 2024-2027**

Ärendenummer: RS 2023/1596

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.
-

Sammanfattning

Regionens övergripande kompetensförsörjningsstrategi ska bidra till att Region Gotland lyckas möta dagens och framtidens kompetensutmaningar genom att ge strategiska ramar för hur organisationen kan attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Kompetensförsörjningsstrategin utgår ifrån Region Gotlands nya styrmodell som gäller från och med 2024.

Regionstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan ska ses som en förvaltningsspecifik fördjupning av Region Gotlands kompetensförsörjningsstrategi. Planen fokuserar på utmaningar som påverkar kompetensförsörjningen samt innehåller en sammanställning av de prioriterade förvaltningsgemensamma aktiviteter som ska genomföras för att nå uppsatta mål.

För att bidra till att säkra kompetensförsörjningen i regionstyrelseförvaltningens egna verksamheter prioriteras följande strategier:

- Utnyttja tekniken smart.
- Stärk ledarskapet.
- Använd kompetensen rätt.
- Rekrytera och attrahera bredare.

Till varje prioriterad strategi finns aktiviteter som ska genomföras under perioden. Dessa ses över årligen och revideras vid behov, på förvaltningsnivå.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Therese Koorem, HR-specialist, och Lotta Israelsson, HR-direktör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att underlaget behöver kompletteras med information om facklig samverkan.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan 2024-2027
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

RS AU § 144 Yttrande till domstol. Tillståndsansökan Nordkalk täktverksamhet Lärbro Stora Vikers 1:94

Ärendenummer: RS 2022/1816

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Nordkalk AB har till mark- och miljödomstolen inkommit med bemötande av inkomna yttranden över ansökan om utvidgad täktverksamhet vid fastigheten Lärbro Stora Vikers 1:94. Domstolen har 8 maj förelagt Region Gotland med att senast 10 juni inkomma med ett yttrande rörande Nordkalks kompletterande handlingar. Efter Region Gotlands anståndsbegäran har domstolen beviljat Region Gotland anstånd med att inkomma med yttrandet senast 19 juni.

Region Gotland yttrade sig senast i ärendet i december och framförde då synpunkter till domstolen som rörde avgränsning av bolagets ansökan, ansvaret för privata brunnar, möjlighet att använda vatten som avleds till dricksvattenändamål, samt frågor rörande buller och vibrationer/luftstövågor.

Regionstyrelseförvaltningen har handlagt ärendet med stöd av Region Gotlands juridiska ombud samt tjänstepersoner vid teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Trots det beviljade anståndet behöver ärendet hanteras skyndsamt. Förutom regionstyrelsen är det även av vikt att tekniska nämnden, såsom VA-huvudman, ges möjlighet att hantera ärendet. För att klara domstolens tidplan föreslås följande process för beslutsgången.

Regionstyrelsens arbetsutskott hanterar och bereder ärendet den 3 juni. Tekniska nämndens arbetsutskott hanterar och bereder den 5 juni ärendet ur VA-huvudmannens perspektiv. Därefter hanterar tekniska nämnden ärendet den 17 juni för beslut i de frågor som rör VA-huvudmannens intressen. Slutligen hanterar regionstyrelsen ärendet den 18 juni med syfte att fatta beslut om föreliggande förslag till yttrande för Region Gotland. Miljö- och byggnämnden har inte för avsikt att hantera ärendet, det hanteras enbart inom tjänsteorganisationen.

Tekniska nämnden är huvudman för den allmänna dricksvattenförsörjningen och därmed ansvarig för att säkra det allmännas intresse när det gäller grundvattenuttag för dricksvattenproduktion. Nämnden lämnar synpunkter i täktansökningar såsom företrädare för VA-huvudmannens intressen, men inte i andra sakintressefrågor såsom exempelvis enskilda dricksvattenbrunnar.

Tekniska nämnden kommer preliminärt att vid sitt sammanträde den 17 juni behandla följande förslag till beslutspunkter:

1. Nuvarande förslag till avgränsning av täktansökan bör gälla.
2. Nordkalk behöver tydliggöra att Nordkalks avledning av täktvatten till Region Gotlands VA-system ska kunna fortgå under hela brytnings- och efterbehandlingstiden.

Nordkalk behöver tydliggöra att avledning av täktvatten kan ske över hela året med en ökad avledning under sommarperioden när dricksvattenförbrukningen är som störst.

3. De kommande tekniska anläggningarna och ledningarna för avledningen ska Nordkalk inte nyttja för andra ändamål än för avledning av täktvatten från Pall 2-sjön. Regionens tekniska anläggningar och ledningar ska inte nyttjas för annat än produktion av dricksvatten.

Tekniska nämndens övertagande av ansvar för drift planeras ske efter Nordkalks avslutade efterbehandling och efter det att Region Gotland sökt och erhållit eget tillstånd för vattenavledningen. Därmed uppstår inga oklarheter om ansvar för efterbehandling av täkt.

En lösning för hur eventuellt förorenat grundvatten från deponier kan omhändertaras separat bör ingå i ansökan.

Tekniska nämnden vill understryka att det är nödvändigt att det ytvatten som tas emot inte är belastat med föroreningar från Nordkalks verksamhet i sådan omfattning att särskild rening krävs. Det innebär att gränsvärden/riktvärden för dricksvattenkvalitet ska innehållas för de förorenande ämnen som kan komma från Nordkalks verksamhet.

Bolaget behöver genom övergripande kontrollprogram ha god kontroll över farliga ämnen som kan spridas genom verksamheten för att tillse att dessa inte ökar i täktvattnet i sådan omfattning att det försvårar produktion av dricksvatten. Särskilt bör halt av PFAS följas.

Ovan nämnda beslutspunkter återfinns i det yttrande som regionstyrelsen har på sitt bord för att besluta om. Dessutom innehåller upprättat yttrande synpunkter som ligger utanför tekniska nämnden kompetensområde och som regionstyrelsen nu får hantera. Det gäller följande:

A. Enskilda dricksvattenbrunnar.

Region Gotland vidhåller att behov finns att mark- och miljödomstolen bestämmer ett villkor till skydd för de enskilda dricksvattenbrunnarna på samma sätt om skedde i Heidelberg Materials (tidigare Cementsa) tillståndsdom den 13 december 2022.

B. Vibrationer och luftstötvägor

Region Gotland noterar att Nordkalk godtar de av Region Gotland föreslagna villkoren gällande vibrationer och luftstötvägor.

Det yttrande som föreslås inges till domstolen föreslår att Region Gotland ska tillstyrka att tillstånd meddelas under förutsättning att villkoren bestäms enligt vad som framgår av yttrandet samt att Nordkalk lämnar ovan begärda åtaganden och klargöranden (punkterna 1-8 och punkterna A-B).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget till yttrande tar upp och belyser de synpunkter som Region Gotland bör föra fram till mark- och miljödomstolen inför domstolens vidare behandling av Nordkalks ansökan och föreslår regionstyrelsen att godkänna yttrandet för att inges till domstolen inom given tidsram. För att möjliggöra detta behövs omedelbar justering av ärendet vid sammanträdet.

När det gäller praktiska frågor rörande dialog och samverkan för planering av framtida avledning av täktvatten för dricksvattenproduktion överlämnar regionstyrelsen till tekniska nämnden såsom VA-huvudman, att hantera nödvändiga processer och diskussioner kring hur detta på bästa sätt kan genomföras.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen och Susanne Pettersson, avdelningschef VA, teknikförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänsyn till att förtydliganden behöver göras i underlaget avseende ansvarsfrågor och regionens inställning till ansökan.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Mark- och miljödomstolens föreläggande, aktbilaga 44-68 i mål nr M 4550-23
Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24
Region Gotlands förslag till yttrande 2024-06-xx
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24

RS AU § 145 Remiss. Förslag till reviderad detaljavgrensning för riksintresset Filehajdar

Ärendenummer: RS 2024/1434

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Upprättat yttrande lämnas till Sveriges geologiska undersökning, SGU.

Sammanfattning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) arbetar med en översyn och revidering av detaljavgrensningen för riksintresseanspråket Filehajdar vid Slite. Region Gotland har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget, ursprungligen senast 3 juni men efter begäran om anstånd, senast 20 juni. Regionstyrelseförvaltningen har tillsammans med berörda funktioner vid teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat fram ett yttrande (bil 1) som föreslås inges till SGU som Region Gotlands synpunkter i ärendet. Yttrandet behandlas i tekniska nämnden 17 juni och i regionstyrelsen 18 juni, varefter det expedieras till SGU.

Kalkstensfyndigheten i Slite (kalkstenstäckerna Filehajdar och Västra brottet) pekades 1994 ut som riksintresse. Idag finns ny geologisk information tillgänglig för ett nytt område lokaliserat i anslutning kalkstensbrottet Filehajdar och en ny tillståndsansökan för en långsiktig försörjning av kalksten och mörgel för cement har lämnats in till domstol. Denna kombination har gjort att SGU har beslutat att prioritera översynen av detaljavgrensningarna av kalkstensbrotten i Slite.

De kriterier, på vilka SGU grundar ett beslut att utpeka och detaljavgrensa ett område med en fyndighet av ett ämne eller material som riksintresse, är:

1. Ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov.
2. Ämnet eller materialet har särskilt värdefulla egenskaper.
3. Området innehållande fyndigheten av det värdefulla ämnet eller materialet är väl avgränsat, undersökt och dokumenterat.

Alla ovanstående kriterier ska vara uppfyllda för ett riksintresseanspråk enligt 3 kap. 7 § Miljöbalken. I ljuset av dagens geopolitiska läge är det också viktigt att påminna om att det första kriteriet även omfattar samhällets försörjningsberedskap. SGU:s bedömning är att kalkstensfyndigheten i Slite fortsatt uppfyller uppsatta kriterier för ett riksintresseanspråk genom att:

1. Kalksten och mörgelsten för tillverkning av cement är en viktig råvara för hela byggsektorn i Sverige.

2. Idag finns inga möjligheter att helt ersätta cement som bindemedel i betong. För överskådlig tid framöver är byggsektorn beroende av cement från Slite.
3. Berggrunden runt Slite och på Gotland är mycket väl undersökt vid ett flertal tillfällen, både i form av prospekteringsinsatser av verksamhetsutövare och av SGU via geologiska och geofysiska undersökningar.

Befintligt riksintresseanspråk omfattar ca 650 ha och föreslagen utökning innebär att en yta om ytterligare cirka 50 % läggs till, totalt därmed cirka 1 000 ha. Det föreslagna riksintresseområdet inkluderar förutom den befintliga kalkstenstakten Filehajdar, även ett område utanför befintlig täkt där prospekteringsborrning och geofysiska undersökningar genomförts som en del i den tillståndsansökan för utökad kalkbrytning som Heidelberg Materials Cement Sverige AB lämnat in.

SGU påpekar att det vid arbetet med en ny detaljavgränsning endast tas hänsyn till geologisk information och att en avvägning mot andra riksintressen görs av domstol vid förändrad markanvändning.

Bedömning

Ett reviderat större riksintresseanspråk för kalksten innebär inte automatiskt att hela området kommer att tas i anspråk för utvinning, detta avgörs vid en tillståndsprövning i domstol där en avvägning mot andra riksintressen sker. Däremot finns det anledning att tro att ett beslut om ett mer omfattande riksintresseanspråk för kalksten, stärker möjligheten för en aktör att erhålla tillstånd för utökad brytning av fyndigheten.

Mot föreslaget utökad riksintresse för kalksten står Gotlands behov av att fortsatt kunna producera tillräcklig mängd dricksvatten av god kvalitet och att en dessa möjligheter inte försämras över tid. Med anledning av detta avgränsar Region Gotland sitt remissyttrande till att behandla frågan utifrån de allmänna intressena dricksvatten och grundvatten. Särskilt viktigt blir detta mot bakgrund av att den närliggande kommunala vattentakten Dyhagen i Sliteområdet riskerar att påverkas negativt som ett resultat av fortsatt täktverksamhet.

Västra delen av befintligt riksintresseanspråk ligger inom sekundärt vattenskyddsområde för Tingstädeträsk ytvattentäkt och östra delen ligger inom primärt vattenskyddsområde för Slite grundvattentäkt (se bilagd karta). Föreslagen utökning av riksintresset innebär att ytterligare anspråk görs i västra delen inom Tingstäde träsk vattenskyddsområde, både inom sekundärt och primärt vattenskyddsområde. Enligt beslutade föreskrifter för Tingstäde vattentäkt gäller inom primär/inre zon att täktverksamhet inte får etableras. Befintlig täktverksamhet får inte ske till lägre nivå än tre meter över högsta naturliga grundvattennivån. Inom sekundär/ytte skyddszon gäller att täktverksamhet får ske enligt tillstånd, men på sådant sätt att grundvatten inte

bortledes om det kan tillgodogöras för vattenförsörjningsändamål. Föreskrifterna för vattenskyddsområdet kan således innebära en begränsning i möjligheten att nyttja riksintresseanspråket för kalkstensbrytning.

Vattenskyddsområdet omfattar i princip hela avrinningsområdet för Tingstäde träsk. En brytning inom vattenskyddsområdet skulle därmed innebära att tillrinningen till Tingstäde träsk riskerar att minska. Risk finns även att brytning närmare ytvattentakten med tillhörande avvattning kan påverka de lokala grundvattenförhållandena.

Visby dricksvattenanläggningar har av Havs- och vattenmyndigheten pekats ut som område av riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning (2016-09-16). Anläggningar som ingår är bland annat Tingstäde vattenverk, intagsområde i Tingstäde träsk och överföringsledning till Visby. Även om vattentakten Tingstäde träsk inte är belägen i nämnda område, så skriver Havs- och vattenmyndigheten att en förutsättning för att riksintresset ska kunna nyttjas långsiktigt är att Tingstäde träsk som förser anläggningen (vattenverk, intagsområde och överföringsledningar) med råvatten, har god kvalitet och tillräckligt stor kapacitet. För att inte skada riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar bör därför riksintresse för kalkstensbrytning inte ytterligare utökas inom Tingstäde vattenskyddsområde. Ur ett vattenskyddsperspektiv bör istället riksintresseanspråket snarare minska inom vattenskyddsområdet. I granskningsversionen av ny översiktsplan för Gotland görs därför ställningstagandet att befintligt riksintresseanspråk för kalkstensbrytning bör justeras (läs: minskas) för att minska risk för negativ påverkan av grundvattnet.

Sammanfattningsvis anser regionstyrelseförvaltningen att Region Gotland bör avstyrka föreslagen utvidgning av riksintresset för Filehajdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstäde träsk. Ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland. De sakliga argumenten har utgångspunkt i både vattenskyddsområdet med föreskrifter för Tingstäde träsk och i det utpekade riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att anta upprättat yttrande avseende föreslagen utvidgning av riksintresset för Filehajdar och att inge detsamma till SGU.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen och Susanne Pettersson, avdelningschef VA, teknikförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss SGU, Förslag till revidering av detaljavgränsningen för
riksintressefyndigheten Filehajdar 2024-04-29

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-23

Förslag till yttrande, daterat 2024-05-23

RS AU § 146 Remiss. Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Ärendenummer: RS 2024/566

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Bedömning

I remissvaret över betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) betonar regionstyrelseförvaltningen vikten av att Gotlands unika förutsättningar beaktas i lagstiftningen om livsmedelsberedskap. Gotlands insulära läge och strategiska betydelse för försvar och beredskap kräver specifika undantag och företräden för att säkerställa effektiv livsmedelsberedskap. Lagstiftning som fungerar i fredstid kan skapa hinder i krissituationer och därför är det nödvändigt att undantag och företräden specificeras tydligt i lagförslaget.

Förvaltningen föreslår att ikraftträdandet av lagen om livsmedelsberedskap senareläggs tills resultaten från utredningen (Dir.2023:51) av den nuvarande lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser och höjd beredskap är klara. Analysen av de utvecklingsbehov som finns bör vara färdig då det säkerställer att lagen om livsmedelsberedskap är genomtänkt och anpassad till verkliga behov.

Lagens syfte är att säkerställa tillgång till nödvändiga livsmedel vid störningar i försörjningen. Region Gotland påpekar att öns insulära läge utan broförbindelse bör omnämnas som undantag i den nya lagen för att undvika konflikter med andra lagar, såsom LOU och PBL, vilka kan begränsa åtgärder för ökad livsmedelsberedskap.

Regionstyrelseförvaltningen påpekar att definitionen av befolkningen bör inkludera tillfälligt vistande på ön, särskilt under kriser. Gotlands säsongsvariationer i befolkning försvårar planeringen av livsmedelskapacitet. Lagstiftningen bör tydligt beakta Gotlands unika förutsättningar och anpassa resurser för livsmedelsberedskap.

Regionstyrelseförvaltningen anser att Länsstyrelserna, inte Livsmedelsverket, bör ansvara för informationsinhämtning och uppföljning av kommunernas arbete med livsmedelsberedskap. Gotland föreslås bli en nationell pilotregion för att utveckla samverkansstrukturer mellan Länsstyrelser, regioner och kommuner.

För att förbättra livsmedelsberedskapen föreslår regionstyrelseförvaltningen ökade anslag och en tydlig finansieringsplan för beredskapslagring, som bör

omfatta hela produktions- och distributionskedjan samt insatsvaror. Gotlands strategiska betydelse för försvar och beredskap förstärker behovet av särskilda resurser. Utan tillräckliga resurser riskerar Gotlands livsmedelsförsörjning att bli sårbar vid störningar.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att lokal beredskap och självständighet stärks genom att förbättra allmänhetens kunskap om hemberedskap. Förvaltningen rekommenderar även att kommunerna inte ska ansvara för livsmedelsdistribution, eftersom näringslivet är bättre lämpat för denna uppgift, även under kriser.

Regionstyrelseförvaltningen påpekar att ekonomisk hållbarhet bör ersätta ekonomisk tillväxt som mål och att regionala beroenden gällande drivmedel och energi bör kartläggas och åtgärder resurssättas. Kritiska entiteter i livsmedelskedjan, såsom slakterier och mejerier, bör inkluderas i beredskapsplaneringen.

Regionstyrelseförvaltningen betonar vikten av att hantera intressekonflikter mellan olika sektorer som cementindustrin, jordbruket och turismen, särskilt gällande vattenanvändning. Dricksvatten lyfts som kritiskt för både livsmedelsproduktion och andra riksintressen, vilket kräver en sammanhållen strategi.

Betänkandet lyfter att utredningen om fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) framhåller att den bästa livsmedelsberedskapspolitiken för ett stärkt civilt försvar är att införa politiska styrmedel. Därutöver pekar man på att genomföra satsningar för en snabbare omställning till ett fossilfritt lantbruk. Region Gotland understryker behovet av att främja denna omställning och föreslår att regionala beroenden av drivmedel och energi kartläggs och resurssätts i den nationella strategin för livsmedelsberedskap.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i vikten av att Livsmedelsverket får i uppdrag att ge vägledning och att ett nationellt livsmedelsberedskapsråd inrättas. Ett sådant råd kan bidra till att identifiera sårbarheter och kritiska beroenden som påverkar livsmedelsberedskapen.

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att livsmedelsberedskapen finansieras via statsbudgeten och att nya uppgifter för kommuner regleras enligt den kommunala finansieringsprincipen. Gotlands insulära och militärstrategiska läge kräver en sammanhållen och sektorsövergripande finansiering. Den föreslagna nivån om 250 mkr delad på 290 kommuner är otillräcklig och en statisk fördelningsnyckel, som per capita, riskerar att skapa otillräckliga förutsättningar. Gotland bör särskilt beaktas utifrån dess försvars-, insulära och beredskapsläge. Nationella medel för näringslivets investeringar i beredskapsomställning bör utredas och utvecklas snabbt. Företagens medfinansiering av beredskapsutvecklingen bör vara så låg som möjligt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att upprättat yttrande kan lämnas in till landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg och Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas utan eget yttrande till regionstyrelsen med hänsyn till att förtydliganden behöver göras i underlaget gällande primärproduktion och hållbar tillväxt.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Betänkande. ”Livsmedelsberedskap för en ny tid” (SOU 2024:8).

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, inkom 2024-02-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-29

RS AU § 147 Remiss. Förslag till nationalpark på norra Gotland

Ärendenummer: RS 2018/1262

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.
-

Sammanfattning

Region Gotland har sedan år 2019 medverkat i arbetet med att bilda en nationalpark i Bästeträskområdet på norra Gotland, ett arbete som letts av Naturvårdsverket i samarbete med Länsstyrelsen i Gotlands län. Arbetet har nu kommit så långt att Naturvårdsverket presenterat ett förslag till nationalpark som omfattar 7 100 hektar, varav 5 500 ha landareal. Flera idag befintliga naturreservat kommer att införlivas i nationalparken.

I och med att Region Gotland aktivt har deltagit i de gemensamma styr- och arbetsgrupperna i bildandeprojektet, fokuserar förslaget till yttrande på vad som bedöms som de viktigaste övergripande frågorna för Region Gotland. Dels nationalparkens bidrag till den regionala utvecklingen, dels frågan kring Bästeträsk som råvattentäkt. Mer detaljerade synpunkter kan även fortsättningsvis framföras till Naturvårdsverket via bildandeprojektets styr- och arbetsgrupp.

Remissen inkom till Region Gotland den 20 mars 2024 och expedierades samma dag till miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden. Tekniska nämnden beslutade 17 april 2024 att nämnden, i egenskap av VA-huvudman, inte har några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland. Miljö- och byggnämnden beslutade 15 maj 2024 att lämna ett antal synpunkter som underlag för regionstyrelsens beslut.

Bedömning

Att skydda ett mark- eller vattenområde som nationalpark syftar enligt miljöbalken till att ”bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick”.

I och med remissen har förslaget till gränser för nationalparken slutligen blivit offentligt. Inklusivt de fåtalet fastigheter där samtal om fastighetsköp eller lantmäteriförrättningar fortfarande pågår i skrivande stund, omfattar förslaget 7 100 hektar, varav 5 500 ha land och 1 600 ha vatten.

Förslaget till gränser för Bästeträsk nationalpark uppfyller därför miljöbalkens intentioner vad avser storlek. Som jämförelse kan nämnas att Gotska Sandöns nationalpark är 4 500 hektar, varav 3 638 ha land. Store Mosse nationalpark

utanför Värnamo är jämförbar i storlek med nära 8 000 hektar. I övrigt är nationalparker i södra Sverige vanligtvis betydligt mindre.

Det finns naturligtvis en mängd detaljer att fördjupa sig i när det gäller en så pass omfattande process som att bilda en nationalpark på Gotland. Förslaget till yttrande skulle kunna kommentera många av dessa detaljer, men eftersom Region Gotland aktivt har deltagit i de gemensamma styr- och arbetsgrupperna och kommer fortsätta göra så, är den naturliga kanalen för att föra fram avgränsade synpunkter till Naturvårdsverket genom dessa grupper.

Förslaget till yttrande tar därför bara upp två för Region Gotland större frågor; nationalparkens bidrag till den regionala utvecklingen respektive frågan kring Bästeträsk som råvattentäkt. Det är för övrigt två av de frågor som regionstyrelsen lade tonvikt vid i sitt svar till Naturvårdsverket i februari 2019 inför starten av bildandeprojektet.

Regionstyrelsen tog då också upp att Försvarsmakten är en viktig aktör och arbetsgivare på ön och att det måste i säkerställas att också Trälgeområdet kan samexistera med en eventuell framtida nationalpark. Den frågan bedömer regionstyrelseförvaltningen som hanterad i och med de omfattande diskussionerna som ägt rum mellan Naturvårdsverket, Försvarsmakten och Fortifikationsverket och de justeringar som gjorts av parkens gränser i Trälgeområdet. Därmed inte sagt att frågan, givet omvärldsläget, kan avföras från dagordningen.

Tekniska nämnden lyfter i sitt interna remissvar det faktum att Region Gotland i nuvarande VA-plan från 2018 har aviserat ett förväntat ökat dricksvattenbehov i framtiden. Detta kommer medföra behov av en ny vattendom för Bästeträsk, som skulle medge ett ökat vattenuttag.

Om en ny vattendom vinner laga kraft kan Region Gotland även behöva anlägga en ny överföringsledning från Bästeträsk. En sådan kan delvis behöva gå genom den föreslagna nationalparken, vilket skulle medföra att Region Gotland behöver ansöka om en dispens från nationalparksföreskrifterna. Motsvarande dispens behöver sökas även idag, eftersom området är skyddat som naturreservat. Ett separat natura 2000-tillstånd måste sannolikt också inhämtas, men inget av detta är en konsekvens av att en nationalpark bildas i området.

Tekniska nämnden menar att nationalparken bidrar till att skydda hydrologin i området, vilket i sig är viktigt för råvattentäktens kapacitet och kvalitet. Nämndens har därför, i egenskap av VA-huvudman, inte några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland.

Förutom tekniska nämndens synpunkter har även miljö- och byggnämnden haft möjlighet att via en intern remiss komma med synpunkter. Miljö- och byggnämnden sammanträder dock för sent för att nämndens svar ska kunna

införlivas i Region Gotlands yttrande. I underlaget, som nämnden kommer att ta ställning till, finns en rad synpunkter och förslag hämtade från granskningsversionen av Region Gotlands nya översiktsplan. Miljö- och byggnämndens beslut bifogas i sin helhet som beslutsunderlag till regionstyrelsens sammanträde den 18 juni. Miljö- och byggnämndens synpunkter kommer också kunna föras fram direkt till arbetsgruppen och därigenom komma till nytta i det återstående planeringsarbetet av nationalparken.

Som tidigare aviserats kommer Naturvårdsverket remittera nationalparkens föreskrifter och skötselplan i en separat remiss, som regionstyrelseförvaltningen avser att återkomma kring.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, ekostateg, regionstyrelseförvaltningen.

Eva Nypelius (C) yrkar att områden söder om länsväg 148 tas bort från nationalparksområdet.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänsyn till att underlaget behöver kompletteras gällande områdets lämplighet som naturrum samt nationalparkens placering i förhållande till cykel- och bilvägar.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Naturvårdsverket, inkom 2024-03-20

Tekniska nämnden 2024-04-17, § 74

Miljö- och byggnämnden 2024-05-15, § 83

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-28

Förslag till yttrande, 2024-06-18

RS AU § 148 Avvikelse vilotidsregler

Ärendenummer: RS 2024/1502

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar för personliga assistenter som tjänstgör enligt Allmänna bestämmelser och Bilaga J för att säkerställa enskild brukares rättigheter och friheter som följer av lag. Den sammanlagda arbetstiden får som högst uppgå till 24 timmar.

Sammanfattning

Nya bestämmelser om dygnsvila som införts i Allmänna Bestämmelser AB gäller även för Bilaga J från 2024-02-01. I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får uppgå till högst 20 timmar enligt Bilaga J. För medarbetare som tjänstgör enligt Bilaga J gäller att arbetstid och jour i kombination i vissa fall kan utökas till som längst 24 timmar i ett sträck genom särskilt beslut av arbetsgivaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget. Dispens behöver då inte sökas men arbetsgivaren ska förhandla sitt förslag med berörd arbetstagarorganisation enligt MBL. Efter avslutad förhandling fattas beslut av arbetsgivarens högsta ledning. Beslutet ska sedan anmälas till centrala parter arbetsstidsnämnd innan det kan börja tillämpas.

I Bilaga J har anpassningar gjorts för att brukares rättigheter till ett självständigt liv inte ska inskränkas samtidigt som en avvägning gjorts till skyddet för arbetstagarers hälsa. I bilagan framgår det att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag.

Enligt Region Gotlands uppdrag och kvalitetskrav ska insats enligt LSS vara individuellt utformad utifrån den enskildes behov och önskemål och den enskilde ska ha möjlighet till inflytande över vem som utför insatsen. Enligt prop. 1992/93:159 s.174 så "bör den enskilde ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent.". Av Prop. 1992/93:159 s.44 framgår det att "målet för insatserna enligt den nya lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall vara att främja människors jämlikhet i levnadsvillkoren och fulla delaktighet i samhällslivet. Verksamheten skall enligt lagen vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet." Och "ett avgörande beslut är att – som jag senare föreslår – förändra de offentliga regelsystemen, så att människor med mycket grava

funktionshinder får rätt att själva välja personlig assistent. Den som har behov av ständig hjälp – med påklädning och hygien, med kommunikation och vård – måste få denna rätt."

Beslut om insats enligt LSS har fattats under maj för en enskild brukare och ska verkställas inom tre månader. Med utgångspunkt i brukarens egna önskemål utifrån de rättigheter och friheter som följer av lag är det inte möjligt att verkställa beslutet om beviljad insats med planerad förläggning av arbete i kombination med jour som högst får uppgå till 20 timmar. Därför är det nödvändigt att ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar upp till som mest 24 timmar vid planerad förläggning av arbetstiden för de personliga assistenter som arbetar hos den enskilda brukaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget och då till och med 2024-12-31.

Bedömning

Bedömningen är att avvikelser om att kunna planera ordinarie arbetstid och jourpass som överstiger 20 timmar där antalet timmar som högst får uppgå till 24 timmar är nödvändig för att kunna verkställa beslut hos enskild brukare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förhandlingsprotokoll MBL §11 2024-05-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-27

RS AU § 149 Information. Uppdrag Almedalsveckan 2025 och framåt

Ärendenummer: RS 2023/2262

Sammanfattning

Regionstyrelsens arbetsutskott informeras av Mia Stuhre, verksamhetsledare tillika enhetschef, regionstyrelseförvaltningen, om pågående arbete kring uppdraget Almedalsveckan 2025 och framåt. Enligt nuvarande tidsplan kommer uppdraget att återrapporteras till regionstyrelsens sammanträde 2024-06-18.

RS AU § 150 Återrapportering av uppdrag. Samlad process för införande av IT-system

Ärendenummer: RS 2023/1415

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Återrapporteringen godkänns.

Sammanfattning

KPMG fick i början av 2022 i uppdrag att kartlägga IT-styrningen i Region Gotland och föreslå åtgärder för att förbättra läget. Regionstyrelsen beslutade därefter bl.a. följande:

”Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram ett förslag till samlad process för införande av IT-system – från behov till upphandling och införande, återrapportering sker till regionstyrelsens ordinarie sammanträde i januari 2024.”

Regionstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till samlad process för införande av IT-system, inklusive riktlinje. Riktlinjen fastställs av regiondirektören. Förslaget har tagits fram i samverkan mellan Digitaliseringsavdelningen och Upphandlingsstödsenheten. Processen täcker hela vägen från behov till upphandling och införande.

Bedömning

Regionen behöver ha en fastställd process för inköp av IT-stöd. Genom att följa processen uppnås rätt säkerhetsnivå och skydd för informationstillgångarna, att IT-stödet uppfyller verksamheternas behov, att IT-stödet är lagenligt samt god ekonomisk hushållning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport KPMG, Kartläggning av IT-styrning Region Gotland, augusti 2022
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-19

RS AU § 151 Återrapportering av uppdrag. Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland, regionstyrelsen

Ärendenummer: RS 2024/1448

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse lämnas till regionfullmäktige som regionstyrelsens svar på uppdraget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har, 2023-06-19 § 112, gett samtliga nämnder i uppdrag att:

- Ta fram en struktur som visar hur digitalisering och verksamhetsutveckling ska organiseras inom respektive fackförvaltning.
- Inom ramen för objektsförvaltningsprojektet ta fram en tydlig organisation kring hur objektsförvaltningen ska genomföras i praktiken.
- Ta fram en tydlig organisation kring hur GDPR/LIS-frågor ska hanteras i respektive fackförvaltning.

Regionstyrelseförvaltningen har i ökad utsträckning börjat arbeta med verksamhetsutveckling och digitalisering. Fortsatt fokus behöver ligga på att bemanna ett antal roller på området. I huvudsak bör dessa roller skapas med utgångspunkt från socialförvaltningens nuvarande roller och grupperingar.

Regionstyrelseförvaltningen kommer fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivas och löpande följas upp.

Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Bedömning

- Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta utveckla sitt arbete och bemanna roller i stora drag motsvarande de roller socialförvaltningen har (t ex utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare, digitaliseringscoach).
- Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivas och löpande följas upp.
- Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul så säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2023-06-19, § 112

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS AU § 152 Utvärdering och uppföljning mark- och exploateringsverksamheten

Ärendenummer: RS 2024/1287

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att utvärdera och följa upp mark- och exploateringsverksamheten utifrån syftet med den omorganisation som genomfördes 2022-10-01. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen senast den 12 december 2024.

Sammanfattning

Bakgrunden till den omorganisation som genomfördes för mark- och exploateringsverksamheten 2022-10-01 grundar sig på det beslut som togs i regionfullmäktige den 21 juni 2021 (RF § 97, RS 2019/951) gällande slutrapport för projektet Samhällsbyggnadsprocess för framtiden -FramSam samt dess slutrapport för delprojekt ekonomi.

”Regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden får i uppdrag att genomföra nödvändiga organisatoriska förändringar för att bättre samordna funktioner i enlighet med det nya läget.”

”Organisationsförändringen berör regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Förändringen innebär att en ny mark- och exploateringsenhet skapas på samhällsbyggnadsförvaltningen. Syftet är att samla ansvar och mandat för ekonomi, exploateringsplan och budget, verksamhet och personal under en och samma enhet i en förvaltning.

Med anledning av organisationsförändringen behöver tekniska nämndens, miljö- och byggnämndens och regionstyrelsens reglementen ändras. Ändringarna föreslås träda ikraft 1 oktober 2022.”

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det är viktigt att omorganisationen följs upp och utvärderas eftersom det bidrar till arbetet att ständigt förbättra verksamheten.

Utvärderingen och uppföljningen presenteras i en skriftlig rapport innehållande följande avsnitt.

1. Bakgrund, syfte och mål.
2. Mark- och exploateringsavdelningens organisation, styrning, uppdrag och processer.
3. Ekonomi.
4. Analys av omorganisationens resultat.
5. Identifierade utvecklingsområden.

Förutom att utgå från syftet och mål med omorganisationen som skedde 2022-10-01 kommer utvärderingen också använda sig av den externa revision av verksamheten som genomfördes 2022-12-20 samt av de underlag som togs fram i samband med samhällsbyggnadsförvaltningens omorganisation som genomfördes 2024-01-01.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-13

RS AU § 153 Uppdrag. Ny energiplan – reviderad tidsplan

Ärendenummer: RS 2023/1467

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen om framflyttad tidsplanering för ny energiplan tas emot.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-09-18, § 138, att ge regionstyrelsen i uppdrag att i samverkan med berörda aktörer, internt och externt, ta fram en ny energiplan för Gotland som uppfyller lagen om kommunal energiplanering, bidrar till att nå klimatmålen och stödjer samhällets elektrifiering. I början av år 2024 lämnade regionstyrelseförvaltningen en tids- och processplan för arbetet. Den behöver inte oväntat revideras, då andra uppdrag kommit till och påverkar arbetet med att ta fram en ny energiplan.

Den nya energiplanen tas fram i ett energipolitiskt läge som genomgår snabba förändringar. Långsiktiga mål satta på nationell nivå, till exempel transportmål till 2030 ser för närvarande inte ut att stödjas av nationell lagstiftning. Samtidigt finns höjda klimatambitioner inom EU genom EU:s gröna giv och stora behov inom EU att minska beroendet av rysk gas, vilket också påverkar både energimarknader och policys. För Gotlands del är industrins energianvändning dominerande, förutsättningarna för en ny energiplan påverkas av pågående och förväntade tillståndprocesser, av kommande nätutvecklingsplan för Gotland och den bör vidare samspela med länsstyrelsens planerade uppdatering av länets energi- och klimatstrategi.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ytterligare ett halvår behövs för att leverera inom uppdraget. För övrigt gäller bedömningarna i tidigare tjänsteskrivelser i detta ärende. Se bilagt beslutsunderlag: regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04 och regionstyrelsen beslut 2024-01-31, § 21.

Det tidigare förslaget till tidsplan innebar en mycket snäv tidsram och budget, motiverat av ambitionen som nu släpps att om möjligt få energiplanen klar för antagande samtidigt som den nya översiktsplanen, i början på 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2023-09-18, § 138

Uppföljning Energi 2020, 2023-12-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04

Regionstyrelsens beslut 2024-01-31, § 21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS AU § 154 Kvartalsrapportering. Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Samtliga nämnder ska i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att varje kvartal redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till framtagna aktivitetsplan vad gäller jämställdhetsintegreringen.

Region Gotland har arbetat systematiskt med jämställdhetsintegrering via respektive förvaltning som har att integrera jämställdhetsperspektivet i praktisk verksamhet. Det arbetet följs upp årligen genom en intervju med 10 standardiserade frågor som sker med respektive förvaltningsledning, eller av ledningsgruppen utsedd grupp eller tjänsteperson.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar tillsammans med respektive förvaltning utifrån ett specifikt utvecklingsområde, vars arbete återspeglaras en gång per kvartal.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta i process ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR. Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom samt utvecklingsprocesser som ger bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta med en utvecklingsprocess inom varje förvaltning, ger ett mer långsiktigt och kontinuerligt arbete framåt.

Bedömningen är att det arbete som inletts är ett målmedvetet långsiktigt arbete och att arbetet kommer ta olika lång tid. Bedömningen är att samtliga kommer att visa förflyttningar utifrån jämställdhetsintegrering av verksamheter och processer.

Samtliga förvaltningar håller på med olika typer av kartläggningar. Arbetet går framåt och samtliga förvaltningar arbetar enligt metoden 4R vilket innebär att de först tar fram data, och efter den kartläggningen påbörjar de analysfasen som blir nästa moment.

Processarbetet under 2024 ger förvaltningarna en metodkännedom samt en utvecklingsprocess som ger en bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-29

RS AU § 155 **Brottsförebyggande arbete - Lägesbild 2024**

Ärendenummer: RS 2024/585

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Lägesbilden fastställs.

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft, Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen anger bland annat att kommunen ska bedriva det brottsförebyggande arbetet på ett kunskapsbaserat sätt. Det innebär att kommunen ska göra en kartläggning av de lokala brottsproblemen, deras omfattning och konsekvenser. Kartläggningen ska ligga till grund för en lägesbild, som i sin tur blir föremål för orsaksanalyser. Orsaksanalyserna är en betydelsefull del i arbetet som syftar till att försöka förstå bakgrunden till de beskrivna brottsproblemen för att också kunna sätta in rätt insatser. Insatserna ska presenteras i en åtgärdsplan.

Under januari 2024 har regionstyrelseförvaltningen, med hjälp av Länsstyrelsen och Polisområde Gotland, gått igenom den preliminära brottsstatistiken för 2023 och samlat in kompletterande underlag från olika verksamheter i syfte att nyansera statistiken över anmälda brott. Det nyinrättade strategiska rådet har sammanträtt vid två ordinarie tillfällen under februari och mars, där det getts möjligheter till diskussion kring och synpunkter på det sammanställda kartläggningsmaterialet. Rådet har under april sammanträtt vid ytterligare ett digitalt mötestillfälle för att stämma av utkastet till lägesbild.

Kartläggningen av den lokala brottsligheten visar på att antal brottsområden där förebyggande åtgärder skulle kunna bli aktuella. I denna lägesbild presenteras de områden, som utifrån brottslighetens omfattning och/eller konsekvenser (eller potentiella konsekvenser), bedöms vara högst prioriterade och där insatser i samverkan är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete.

Lägesbilden kommer att ligga till grund för ett fortsatt arbete med att försöka analysera bakomliggande orsaker till beskrivna brottsproblem, för att därefter ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas och presentera dessa i en åtgärdsplan. Region Gotland har även fått möjlighet till praktisk stöd under 2024, från Brottsförebyggande rådet. Stödet kommer att ha särskild fokus på orsaksanalyser och det förberedande arbetet för detta påbörjas under maj och fortsätter sedan i dialog med det strategiska rådet under början av hösten 2024, där sedan en åtgärdsplan ska formuleras och kunna presenteras för styrgrupp och för regionstyrelsen, preliminärt i december 2024 eller januari 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andrea Mårtensson, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Lägesbild 2024, 2024-05-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-06

RS AU § 156 **Brottsförebyggande arbete - Åtgärdsplan 2024**

Ärendenummer: RS 2024/586

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Åtgärdsplanen godkänns.

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft, lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen anger bland annat att kommunen ska ta fram lägesbilder över den lokala brottslighetens omfattning och konsekvenser, för att därefter kunna ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas och presentera dem i en åtgärdsplan. Den första åtgärdsplanen ska, enligt lagen, finnas på plats senast den 1 juli 2024.

Kopplat till den nya lagen pågår i dagsläget implementeringen av den nya samverkansstrukturen för brottsförebyggande arbete. Tanken är att lägesbilder och åtgärdsplaner framöver ska tas fram inom ramen för denna struktur. Den första lägesbilden har nu tagits fram och under hösten 2024 kommer orsaksanalyser göras och en åtgärdsplan tas fram inför året 2025. Den åtgärdsplan som ska presenteras senast 1 juli 2024 bygger därför på en lokal problembild som under 2023 tagits fram i samarbete mellan Region Gotland och Polisområde Gotland. Den gemensamma lägesbilden tar stöd i respektive organisations interna lägesbild för 2023, vilken för Region Gotland del redovisats för regionstyrelsen den 22 november 2023 (RS § 391). Tilläggsas bör att åtgärdsplanen främst redovisar ”nya” åtgärder och åtgärder som sker i samverkan mellan olika aktörer, med direkt koppling till nedan beskrivna problemområden. Utöver de insatser som beskrivs i åtgärdsplanen finns även annat pågående linjearbete som kan ha effekt på dessa problemområden.

Den lokala problembilden för 2023 lyfter fram två huvudområden, *Narkotika* och *Våld*, som båda är indelade i underrubriker. I åtgärdsplanen presenteras de aktuella insatser som är kopplade till respektive problemområde inklusive troliga bakomliggande orsaker, vald åtgärd, mål med åtgärden, ansvarig för åtgärden och när åtgärden förväntas vara genomförd. Uppföljning av presenterade åtgärder planeras för redovisning i samband med nästa års lägesbild.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andrea Mårtensson, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Åtgärdsplan 2024, 2024-05-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-06

RS AU § 157 Direktmarkanvisning Ishall

Ärendenummer: RS 2024/1109

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Förstudien ”Visby Ishall” beställd av Region Gotland och utförd av Sweco överlämnades 2022-09-08 och beslutades att tas emot av regionstyrelsen 2022-10-26, § 322. Därefter kompletterades förstudien och togs upp för beslut 2023-05-30, § 185. Förstudien undersöker och redogör för hur en placering av ishall kan ske inom Visby Visborg 1:9, inom den norra delen av området som är detaljplanlagt för idrotts- och rekreationsområde.

Den 31 januari 2024 beslutade regionstyrelsen, § 10, att godkänna en avsiktsförklaring. Avsiktsförklaringens syfte är att möjliggöra samarbete mellan Region Gotland och exploatören Visby-Roma Hockey och hitta möjliga lösningar för att uppföra ishallen företrädesvis på det detaljplanerade idrottsområdet på Visby Visborg 1:9. I avsiktsförklaringen beskrivs att markområdet ska anvisas enligt Region Gotlands markanvisningsprocess.

Den 23 februari 2024 inkom ansökan om direktmarkanvisning från Visby-Roma HK till Region Gotland. Ur ansökan framgår det att den tomt Visby-Roma HK önskar direktanvisning för är den tomt som också finns redovisad i den förstudie som beslutades av regionstyrelsen 2023-05-30, § 185.

Exploatören har 2024-04-15 ansökt om tomträttsavtal för att senare i processen uppfylla nödvändig åtkomst och rådighet till kommande markanvisat område. Uppförande av ishallen föreslås finansieras genom att Region Gotland lånar ut investeringsmedel till Visby Roma Hockey. Detta hanteras separat och utanför frågan om direktanvisning.

Den förstudie och kompletterande förstudien som togs fram 2022 och 2023 saknar utredningar om trafik, parkering och dagvattenhantering för området varför utredningar avseende detta nu pågår.

Det finns två möjliga placeringar av ishallen inom Visborg 1:9 som är planlagda för idrottsändamål. Dessa områden utreds nu vidare innan det är möjligt att peka ut ett särskilt markområde inför tecknande av markanvisningsavtal.

En utveckling av idrotts- och rekreationsområdet och övrig utveckling inom Visborgsområdet förutsätter att den planerade tvärförbindelsen, Sandhedsvägen, måste byggas ut för att trafikförsörja området.

Utifrån inkomna handlingar och yttranden är genomförbarheten av projektet samt de ekonomiska förutsättningarna svårbedömda. Med anledning av det krävs det vidare utredningar och undersökningar inför ett tecknande av ett markanvisningsavtal. Ett markanvisningsavtal innebär en option för Visby Roma Hockey AB att, efter godkänt bygglov, teckna tomträttsavtal för aktuellt markområde och därefter genomföra projektet.

Ett markanvisningsavtal ger båda parter möjlighet att avbryta samarbetet om projektet inte visar sig vara genomförbart på ett godtagbart sätt för att uppnå huvudsyftet med markanvisningen, det vill säga en ny ishall på Visborg.

Bedömning

Markanvisning genom direktanvisning kan användas när det är bästa sättet att uppnå de mål som regionen har. Region Gotlands mål framgår bland annat av den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040 (RUS). Primärt två av de tre målen bedöms uppfyllas av ishallen: Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla, samt: Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

Ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa är grunden för ett socialt hållbart Gotland. Att människor är inkluderade, känner trygghet, delaktighet och tillit till varandra är grundläggande byggstenar för samhällsutvecklingen. Genom ett aktivt föreningsliv stärks demokratin, den sociala sammanhållningen och tilliten mellan människor.

Innovation är en förutsättning för att utveckla tillväxtpotential och accelerera utvecklingen inom en rad samhällsområden. Med målet att Gotland ska upplevas som norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål är inriktningen att utveckla hela Gotland som ett resmål året runt som välkomnar svenska och internationella besökare. Här finns reseanledningar för turisten, evenemangsbesökaren, idrottaren, mötesdeltagaren och deltidsboende nämnda i RUS:en.

Befolkningen på Gotland behöver öka och det gör den genom inflyttning och att fler stannar kvar. Att unga, dels de som redan bor på Gotland, dels de som flyttar hit, ser möjligheter på Gotland ingjuter framtidstro genom bosättning, arbete, familjebildning och återväxt inom samhällslivet i stort. Att Gotland är levande året runt och erbjuder ett rikt fritids- och kulturliv är också en viktig faktor, för såväl redan bofasta som inflyttande. Närhet mellan människor präglar Gotland, där civilsamhällets kraft är påtaglig med engagerade invånare och ett mycket aktivt föreningsliv.

Med anledning av ovanstående grunder, inkomna svar på remisser och antagen detaljplan bedömer regionstyrelseförvaltningen att en etablering inom idrotts- och rekreationsområdet kan vara möjlig, det går dock inte att peka ut ett specifikt område innan angivna utredningar är gjorda.

Mot bakgrund av ovanstående anser regionstyrelseförvaltningen att samarbetet med Visby Roma Hockey AB bör fortsätta med målet att teckna ett markanvisningsavtal där syftet är att möjliggöra byggnationen av en ishall på Visborg. En förutsättning för framtida tecknande av tomträttsavtal är att bolaget har finansiering klar för projektet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Markanvisning genom direktanvisning kan användas när det är bästa sättet att uppnå de mål som regionen har. Flera av regionens mål bedöms uppfyllas vid uppförande av en ny ishall. Förslag till beslut stämmer överens med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

En markanvisning med byggnation avseende ishall på Visborg kommer innebära ett omfattande behov och en prioritering av utbyggnad av infrastruktur bland annat för att säkerställa tillräckliga tillfartsvägar till hela Visborgsområdet. Exploateringsplan och budget 2025-2029 för Stadsutveckling Visborg visar på investeringskostnader på cirka 80 mnkr för utbyggnad av Sandhedsvägen. Därtill kommer ett behov av utbyggnad av gång- och cykelvägar till idrottsområdet, samt arbete för att nedlägga och lösa VA för en ny ishall som enligt detaljplanen ligger inom kommunalt ansvar. Kostnader för att ta fram utredningar tillkommer. Intäkterna består primärt av tomträttsavgäld samt anläggande av gemensamma anläggningar såsom parkering, gc-vägar etc, detta regleras närmare i kommande markanvisningsavtal. Till grund för tomträttsavgälden kommer värdering av marken utföras av en oberoende värderingsman.

3. Barnperspektiv

En ny ishall på Visborg är viktig för att Gotlands issporter ska fortsätta växa och utvecklas. Många barn och ungdomar utövar sport på is och får med denna etablering bättre förutsättningar för en god och trygg träningsmiljö med tillräckliga istider, både genom fler istider i en ny hall, samt genom avlastning av redan befintliga hallar. Bedömningen är att åtgärden är att anse som positiv ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ishockey utövas av en stor andel pojkar. Konståknigen som utövas en stor andel flickor har under en längre tid varit lidande av bristande istider. En etablering av ny ishall med dubbla isytor så som Visby Roma Hockey föreslår ger positiva effekter när det gäller tillgången till en god och trygg träningsmiljö. Bedömningen är att åtgärden kan ses som positiv ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Snöupplag som en restprodukt från ishallen måste kunna ske på ett sådant sätt så att grundvattnet ej riskerar att förorenas. Det norra placeringsförslaget innebär att ishallen är belägen i nära anslutning till primär vattenskyddszon och med vetskap om att markvattennivån är hög behöver byggnadens påverkan på dagvatten- och skyfallshantering vara kartlagd.

Ärendets behandling under mötet

Arbetsutskottet föreslår att ärendet återremitteras med hänsyn till pågående utredning och återkommer till budgetavstämningen 2024 tillsammans med ärendet om finansiering.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Beslutsunderlag

Ansökan markanvisning 2024-02-23

Ansökan tomträttsavtal 2024-04-15

Redovisning tänkt grundläggning 2024-04-19

Remissvar VA 2024-04-26

Remissvar FFA 2024-04-26

Remissvar KFA 2024-04-30

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-06

RS AU § 158 Ansökan värdstad SM-veckan

Ärendenummer: RS 2024/1418

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Region Gotland avstår från att ansöka om att bli värdstad för SM-veckan år 2028.

Sammanfattning

SM-veckan är ett av Sveriges mest framstående idrottsevenemang, där landets bästa idrottsutövare samlas för att tävla om svenska mästerskapstitlar i en rad olika sporter. SM-veckan finns både som sommar och som vinter. Det är en årligt återkommande händelse som anordnas både sommar och vinter, med Riksidrottsförbundet som ägare och i samarbete med Sveriges Television (SVT) och en utvald värdstad. Evenemanget erbjuder en unik möjlighet för allmänheten att uppleva idrott på nära håll, vilket främjar idrottens betydelse och bidrar till en festlig atmosfär med medaljer och stjärnglans.

Riksidrottsförbundet arrangerar SM-veckan årligen i olika värdstäder. I år finns möjlighet att ansöka om att bli värdstad för SM-veckan sommar år 2027 och år 2028. År 2026 finns möjlighet att ansöka om att bli värdstad år 2029 och 2030. En arbetsgrupp bestående av representanter från Region Gotland, RF-SISU Gotland och besöksnäringen har arbetat med att ta fram ett underlag för en eventuell ansökan, men också tittat på hur andra kommuner i Sverige arbetat och vad det kostat samt vad det inbringat till en kommun.

På SM-veckan sommar deltar cirka 8000 personer, inklusive idrottare, ledare och funktionärer. Evenemanget skapar möjligheter för näringslivet och föreningslivet att stärka sina verksamheter genom olika aktiviteter. Tidigare värdstäder som Borås och Linköping har visat på betydande ekonomiska effekter. I Linköping 2022 bidrog besökare med en turistekonomisk omsättning på över 80 mnkr. Erfarenheterna från dessa städer visar på en positiv påverkan på både föreningsliv och turistekonomi.

RF-SISU Gotland har sedan 1985 arbetat för att använda idrottsevenemang som en anledning för turister att besöka Gotland. Idrottens Ö, som omfattar cirka 120 årligen återkommande evenemang, genererar omkring 120 000 gästnätter. SM-veckan skulle passa väl in i dessa ambitioner och bidra till att stärka Gotlands attraktionskraft. Gotlands idrott består av cirka 190 föreningar och 40 000 medlemskap, med ett starkt engagemang från cirka 3 000 ledare. RF-SISU Gotland är övertygade om att föreningarna skulle visa samma engagemang för SM-veckan, och förbundet är redo att bidra med resurser och kunskap för ett lyckat evenemang.

För att arrangera en SM-vecka sommar krävs att värdstaden erbjuder två evenemangsområden: ett centralt område för en tillfällig multiarena och ett område med en inomhus multisportarena. Visby hamn och Visborgsområdet har föreslagits som lämpliga platser. Dessutom måste värdstaden ha lokala idrottsföreningar som kan arrangera SM-tävlingar, naturliga evenemangsområden med kapacitet för flera idrotter, logikapacitet motsvarande cirka 8000 gästnätter, ett väl fungerande stadsnät för TV-produktion, samt en samordnad ansökan i samråd med RF-SISU distriktet.

Värdstaden behöver en budget på minst 10 mnkr för att täcka kostnaderna för evenemanget, inklusive en fast rättighetsersättning till Riksidrottsförbundet och kostnader för TV-grafik, etablering av SM-tävlingar, logistik, marknadsföring och möteskostnader. Utöver detta tillkommer kostnader för en lokal projektledare som ska finnas på plats 18 månader innan evenemanget. Totalkostnaden för projektledartjänsten uppskattas till 1,5 mnkr. Till det kommer även alla interna resurser som behöver tas i anspråk, allt från bokning, till kommunikatörer, markupplåtelse, renhållning och så vidare. Kostnad och åtgång på dessa är inte uträknad ännu.

Ansökningsformulär skickades ut till alla kommuner i Sverige i början av 2024. Regionstyrelseförvaltningen på Gotland har sedan dess arbetat med RF-SISU Gotland och besöksnäringen för att utvärdera möjligheterna för Gotland att genomföra en SM-vecka. Ansökan för år 2028 måste vara inne senast 28 juni 2024 och ett beslut om eventuell fortsatt process meddelas senast 13 september 2024. Riksidrottsförbundet och SVT besöker sedan utvalda städer och meddelar beslut om värdstad senast 29 november 2024. Ansökan för år 2029 ska vara inne sommaren 2026, det arbetet behöver fortlöpa från och med nu och framåt men intensifieras från sommaren 2025 och fram till inlämning om Region Gotland avser att söka.

I den regionala utvecklingsstrategin prioriteras att utveckla Gotlands attraktionskraft, både för att locka nya invånare och behålla nuvarande. SM-veckan kan bidra till detta genom att erbjuda ett mervärde och stärka Gotland som destination. Det är också ett led i arbetet med att utveckla turismen och besöksnäringen mot målet att Gotland ska vara Norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål 2027.

För att genomföra SM-veckan på Gotland krävs en tydlig mottagarstruktur och god samordning inom Region Gotland. Under 2023 och 2024 har en utredning gjorts för att förbättra samordningen av evenemang på ön, vilket är viktigt för att kunna hantera ett evenemang av SM-veckans storlek och komplexitet.

Förvaltningens bedömning är att det finns två möjliga vägar att gå. Det ena är att söka värdskapet till 2028, vilket i sin tur betyder att ansökan måste vara inne senast 28 juni och att det behöver finnas ett politiskt beslut om finansiering.

Det andra alternativet är att fortsätta arbetet mot en ansökan inför 2029 och arbeta in finansiering i de aktuella årens budget. RF-SISU förordar 2028 utifrån att det inom idrotten rent tidsmässigt passar bättre då en eventuell SM-vecka inte hamnar för tätt in på Island Games 2031.

Förvaltningen ser utmaningar med 2028 ur en del olika perspektiv. Det handlar om ekonomi och den interna resurssättningen i samband med just evenemang. Förvaltningen ser också tiden fram till dess att ansökan ska vara inlämnad som problematisk. Även om 2028 är några år bort är det ekonomiska läget fortsatt utmanade och osäkert, vilket gör ett engagemang som denna osäkert.

Förvaltningen bedömer att arbetet istället kan fortsätta med fokus på en ansökan till SM-veckan 2029. RF-SISU Gotland ser i dagsläget inte 2029 som ett gångbart alternativ utifrån att Island Games ligger två år senare i planeringen. För Region Gotland bedömer förvaltningen att det 2029 skulle ge bättre förutsättningar att se över resurserna ekonomiskt och resursmässigt.

Bedömning

Förvaltningen anser att en SM-vecka på Gotland skulle kunna ge många positiva effekter inom många olika områden. Det skulle utveckla våra gotländska föreningars arrangemangsförmåga, inte minst nyttigt inför ett eventuellt kommande Island Games 2031. Det skulle vara en inreseanledning för många och det skulle också vara ett tillfälle för de som redan bor, lever och verkar på ön att uppleva elitidrott och känna stolthet över vad Gotland kan leverera. Exponeringen i nationell media i och med att SVT sänder stora delar av arrangemanget är också av ett stort värde. SM-veckan i sig själv ger många positiva värden och är något som Region Gotland bör sträva efter att arrangera. Utvärderingen från Linköpings SM-vecka från 2022, om än inte direkt överförbar ger en bild av hur en utveckling kan vara.

Vad gäller tidpunkt på sommaren är förvaltningen övertygad om att möjligheten att kunna lägga SM-veckan i direkt anslutning till Almedalsveckan kommer att vara en stor konkurrens fördel gentemot andra ansökande värdstäder utifrån SVT:s närvaro under Almedalsveckan och den infrastruktur som de då redan har på plats i Visby.

Under 2023 och 2024 har förvaltningen haft i uppdrag att utreda hur regionen är strukturerad i dagsläget, ta intryck av andra kommuners arbete och göra en översyn över hur det arbetet skulle kunna struktureras inom Region Gotland framöver. Det uppdraget är numera en del av det mer omfattande uppdraget att se över destinationsutvecklingen, RS 2024/891. Slutsatsen är tydlig, för att kunna vara mottaglig för den typen av arrangemang så som SM-veckan och liknande är behovet av samordnade resurser internt på Region Gotland viktigt. Så som vi är rustade idag, gör förvaltningen bedömningen att vi inte kan arrangera en SM-vecka. En förutsättning för beslut om ansökan och finansiering av SM-veckan är att även utveckling av evenemangssamordning sker.

Minst 10 mnkr är erfarenhetsuppskattningen på kostnadsbilden för att arrangera SM-veckan, till det kommer även en projektledartjänst som tillsätts 18 månader innan spelen ska genomföras, en kostnad på uppskattningsvis 1,5 mnkr totalt. Utöver det kan ytterligare kostnader behöva tillskjutas beroende på hur kostnadsutvecklingen sker fram tills utförandet. Med bakgrund till den ekonomiska situation som regionen befinner sig i gör det svårt att förorda en ansökan till 2028. Förvaltningen bedömer att mer tid istället behöver läggas för att möjliggöra en ansökan till 2029 och att regionen inför en sådan eventuell ansökan har en bättre bild av det samlade ekonomiska läget.

Det finns som förvaltningen ser det två alternativa beslut att ta om regionstyrelsen ser positivt på att Gotland kan stå värdstad för en framtida SM-vecka.

Alternativ ett är att söka värdskapet till 2028, viket i sin tur betyder att ansökan måste vara inne senast 28 juni och att det behöver finnas ett beslut om finansiering, eller beslut att finansiering ska arbetas in aktuell budget för de år som är aktuella, i detta fall 2026 och 2027.

Alternativ två är att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med en ansökan inför 2029 och de politiska beslut som behöver tas.

RF-SISU Gotland förordar alternativ 1, det vill säga, ansökan till 2028 främst för att det ligger bättre till ett eventuellt Island Games 2031 och att idrotterna inom Gotland ser positivt till detta år.

Förvaltningens samlade bedömning är att förordna alternativ 2.

- Att ansökan tas fram i samråd med vårt RF-SISU distrikt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att Region Gotland ska avstå från att ansöka om att bli värdstad för SM-veckan år 2028.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Kravspecifikation och skiss för centralt evenemangsområde i citymiljö
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-13

RS AU § 159 Information. Förstudie aktivitetspark i Visby

Ärendenummer: RS 2022/886

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionträdgårdsmästare Pernilla Johansson och fritidsstrateg Per Wallstedt informerar om arbetet med utvecklingen av Sparkenparken på A7-området. Föredragningen visar på planerna från park- och trafikavdelningen för de aktuella områdena, och hur de kan samverka med utvecklingsplanerna för en aktivitets- och skatepark.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24

RS AU § 160 Information. Nya livsmedelsavtal

Ärendenummer: RS 2024/1433

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Upphandlingarna av livsmedelsavtalen för kylt och fryst samt mejeri, matfett, ägg är avslutade och avtalstiden löper mellan 2024-10-01 och 2028-09-30. I båda avtalen kom de vinnande anbuderna från Keges grosshandel AB.

Avtalet för kylt och fryst kommer att kosta ungefär 20 mnkr/år och avtalet för mejeri, matfett och ägg kommer att kosta ungefär 10 mnkr/år. Antalet ekologiska produkter har ökat medan antal närproducerade produkter ligger kvar på nästan samma nivå som tidigare. De krav som ställts på fordon och drivmedel är samma som i den senaste livsmedelsupphandlingen - kolonial.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-15

RS AU § 161 Information. Regional cykelplan - Utpekande av cykelvägnät

Ärendenummer: RS 2023/1422

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med att ta fram en första regional cykelplan för Gotland pågår enligt uppdrag från regionstyrelsen 2023-06-13, § 222. Den regionala cykelplanen i sin helhet är planerad att remissas och förankras politiskt under hösten/vintern 2024. Planen kommer att ha två delar, en strategisk del och en infrastrukturell del. Cykelplanens infrastrukturell del kommer bli ett viktigt underlag i arbetet med länsplanen för regional transportinfrastruktur. För att möjliggöra för synpunkter lyfts förslaget till cykelvägnät, så som det ser ut i sin nuvarande form, härmed upp som ett separat informationsärende till regionstyrelsen.

Cykelinfrastrukturen av den regionala cykelplanen hanterar enbart investeringar i cykelvägar längs med statlig infrastruktur. Vägar i Visby och övriga tätorter omfattas inte. Åtgärderna finansieras i regel med hundra procent från länsplanen för regional transportinfrastruktur.

Att anlägga en separerad gång- och cykelväg är dyrt och kan också innebära en miljöbelastning i byggskedet. Det finns enklare former av cykelinfrastruktur som kan fungera för mer lågtrafikerade partier. I den regionala cykelplanen anges förslag på vilka orter/målpunkter som bör förbindas, men däremot inte vilken exakt sträckning eller vilken typ av infrastruktur som är lämplig, det kommer att behöva utredas. I vissa fall kanske det skulle kunna räcka med förbättrad skyltning, i andra fall krävs kanske en separerad gång- och cykelväg. Den regionala cykelplanen visar på Region Gotlands viljeinriktning avseende cykelvägnät. I underlaget anges också förslag på prioriteringsordning.

Förslag till prio 1:

- Sudersand – Ekeviken
- Visby – Roma
- Visby – Stenkumla/Träkumla
- Fårösund – nya nationalparken

Förslag till prio 2:

- Klintehamn – Hemse
- Visby – Bro/Väskinde
- Lärbro - Slite
- Broa – Sudersand

Förslag till prio 3:

- Bro – Lärbro
- Lärbro – Fårösund
- Roma – Ljugarn
- Ljugarn – Hemse
- Hemse – Burgsvik
- Burgsvik – Vamlingbo
- Burgsvik – Holmhällar
- Visby – Endre

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör informeras om status i arbetet med framtagande av en regional cykelplan för Gotland, med möjlighet att ge eventuella inspel till processen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att främjande av cykling är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv då studier visar att varje investerad krona i cykelinfrastruktur ger mångfalt tillbaka. Åtgärder på de stråk och sträckningar som pekas ut i detta ärende finansieras genom länsplan för regional transportinfrastruktur.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen kan bidra positivt ur ett barnperspektiv, inte minst om den kan hjälpa till att underlätta för barn att cykla till skola och fritidsaktiviteter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt för kvinnor och män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen bidrar till att binda ihop hela Gotland genom att identifiera stråk och sträckor över stora delar av ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt ur ett klimat- och miljöhänsesende.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-20

RS AU § 162 Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby

Ärendenummer: RS 2022/1664

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Abdulalim Alkatea (C) yrkar i en motion att regionfullmäktige ska besluta att bilda en kommitté med ansvar för Gotlands estetiska värden, som driver projektet att hålla i tävling, namngivning och konstnärlig utformning av rondeller i Visby i en förankrad och kreativ process. Samt att låta gotländska företag ansvara för ombyggnad och design av rondeller i utbyte mot att de får namn och logotype i rondellen under en tidsbegränsad period.

Ärendet har sänts på internremiss till miljö- och byggnämnden i egenskap av facknämnd. Miljö- och byggnämnden avslag motionen 2023-04-19, § 63. Ärendet har även sänts till tekniska nämnden som meddelat att de inte har någon avvikande bedömning och därför ej behöver inkomma med ytterligare svar i frågan.

Region Gotland har ställt sig positiv till att namnsätta de cirkulationsplatser som ligger inom detaljplanelagt område, placerade på mark utlagd som väg- eller parkmark i detaljplanen och där huvudmannskapet är kommunalt (MBN 2022-02-09, § 8). Miljö- och byggnämnden beslutade 2024-04-16 om en uppdaterad namngivningspolicy där utrymme ges för att namnge cirkulationsplatser. Dock är det av flera skäl inte lämpligt att under tidsbegränsade perioder ge företag möjlighet att designa och namnge dem. Bland annat eftersom det går emot god ortnamnsed – att ett ortnamn ska stå sig över tiden. Det kan vidare skapa förvirring om vilket namn cirkulationsplatsen faktiskt har. Slutligen riskerar det att distrahera trafikanter från att framföra sitt fordon på ett säkert sätt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa miljö- och byggnämndens beslut och avslå motionen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa miljö- och byggnämndens beslut och avslå motionen. Det mot bakgrund av att den föreslagna åtgärden i detta fall går emot god ortnamnsed samt kan skapa förvirring om vilket namn cirkulationsplatsen egentligen har.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby 2022-11-21

Miljö- och byggnämnden, 2023-04-19 § 63

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

RS AU § 163 Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron

Ärendenummer: RS 2023/2037

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad med barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Sammanfattning

Stefan Nypelius (C) yrkar i motionen ”Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron” att regionfullmäktige beslutar att Region Gotland ansöker om projektmedel inom Europeiska Socialfonden, ESF, för att intensifiera arbetet med problematisk skolfrånvaro bland gotländska elever.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, (BUN) och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, (GVN) som efter en intern återremiss inkommit med svar.

I motionen beskrivs vilka utmaningar skolan i Sverige liksom på Gotland har med skolfrånvaro bland elever.

Motionären beskriver att det under flera år är cirka 50-60 elever på Gotland som har haft så hög frånvaro att de riskerar att inte fullgöra skolplikten. Våren 2023 har antalet ökat till cirka 90 elever. Orsakerna till frånvaro är flera. Vanligvis är frånvaro kopplat till psykosocialt mående och många har kontakt med BUP, socialtjänst och andra instanser.

Vidare skriver motionären att för att klara utmaningarna så behöver vi göra stora insatser tidigt i skolåldern för att undvika att elever kommer i låg skolnärvaro. Samtidigt har vi att hantera de elever som redan är i skolfrånvaro.

I motionen framgår att Europeiska socialfonden (ESF) har i nuvarande programperiod möjlighet att stödja insatser till ungdomar ned till 13 år. Det i syfte att ungdomarna senare i livet inte ska riskera att komma i arbetslöshet. I vecka 42 (2023) så öppnade en ny utlysning med sista ansökningsdatum 6 mars 2024. Vid beviljat projekt är tidigast startdatum 2 september 2024. Motionären föreslår att regionfullmäktige beslutar:

- att Region Gotland ansöker om projektmedel inom Europeiska Socialfonden, ESF, för att intensifiera arbetet med problematisk skolfrånvaro bland gotländska elever.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har i sin tjänsteskrivelse till BUN och GVN beskrivit de insatser som görs inom skolan för att öka skolnärvaron. Det nämns att problematisk skolfrånvaro har ökat över tid och att det har gjorts och görs flera satsningar för att främja närvaron i skolorna på Gotland. Här nämns utvecklingsprogrammet ”Fullföljd utbildning”, som genomförts tillsammans med SKR, Sveriges kommuner och regioner. Förvaltningen framhåller även kompetensutvecklingsinsatser, handlingsplan för en ökad skolnärvaro i grundskolan och hur ungdomsavdelningen arbetar med närvarocoacher och närvarokoordinator liksom samarbeten kring uppdraget gällande det kommunala aktivitetsansvaret.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen bedömning är att det i dagsläget inte finns någon samordnande verksamhet inom Region Gotland som arbetar med skolfrånvaro. Förvaltningen har därför gjort en ansökan om ESF- medel, med senaste ansökningsdatum 6 mars, i syfte att skapa en helhetsbild över den problematiska skolfrånvaron på Gotland. Tanken med projektet är att utveckla en organisatorisk struktur med fokus på att främja skolnärvaro. Projektet ska ta vid där ”Fullföljd utbildning” slutade där alla goda erfarenheter från utvecklingsarbetet tillsammans med SKR ska tillvaratas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ställer sig positiv till motionens intention att intensifiera arbetet för en ökad skolnärvaro som ligger helt i linje med Region Gotlands ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027”, mot målet ”Skolnärvaro ökar i både grundskola och gymnasium”.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen kan anses besvarad med barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för öka skolnärvaron
Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-26
Barn- och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 37
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2024-03-21, § 34
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-11

RS AU § 164 Motion. Säkra skolorna utanför Visby

Ärendenummer: RS 2023/2036

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Johan Malmros (C), tillsammans med flera representanter, yrkar i en motion att det ska tas fram hållbara arbetssätt och metoder enligt intentioner beskrivna i motionen för att över tid säkra kvalitet och kontinuitet i skolorna utanför Visby. Motionen lyfter att följande frågeställningar bör utredas:

- Hur kan fjärr- och distansundervisning utvecklas för att tillämpas i större utsträckning?
- Hur kan skolorna samarbeta mer om resurser?
- Bidrar landsbygdsstödet tillräckligt för att ge likvärdiga förutsättningar för landsbygdsskolorna?
- Hur kan befintlig personal kompetenshöjas för att få fler behöriga lärare i fler ämnen?
- Hur ska rekrytering och möjlighet att behålla lärare över tid säkras? Är ett speciellt lönetillägg för lärare på skolor utanför Visby ett alternativ?

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2024-03-19, § 40 att motionen ska anses besvarad med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse. I tjänsteskrivelsen redogör utbildnings- och arbetslivsförvaltningen för olika tänkbara lösningar där fördelar och nackdelar beskrivs. Enligt förslag i motionen har utbildnings- och arbetslivsförvaltningen undersökt distans- och fjärrundervisning, hur skolor kan samarbeta om mer resurser, utvärdering av landsbygdsstödet, kompetenshöjning av befintlig personal och möjligheten att arbeta med lönetillägg.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och anse motionen besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och anse motionen besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse. Det mot bakgrund av det fördjupade underlag som barn och utbildningsnämnden hänvisar till i sitt beslut på ett fördjupat sätt besvarar och resonerar kring de frågor som motionen ställer.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Eva Nypelius yrkande om bifall och regionstyrelseförvaltningens förslag om att motionen ska anses besvarad.
Ordförande finner att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-10-23

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-13

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 40

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

RS AU § 165 Motion. En ny skolstruktur bör prövas

Ärendenummer: RS 2023/1784

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Anna Hrdlicka och Franz Brozén (L) yrkar i en motion att ett uppdrag ska ges för att utreda förutsättningar och konsekvenser av att samlokalisera förskola och lågstadium på södra Gotland. Liberalerna yrkar i motionen att ett uppdrag ges att med "Klinte-Sudretlinjen" vad avser grundskola, och 'Södra Gotland' kompletterat med Klinte förskola vad avser förskola utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av:

- att samlokalisera förskola och lågstadium,
- att samorganisera skolornas stödfunktioner,
- att organisera förskola och lågstadium under en och samma skolchef,
- att låta barnhälsovården inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen utföra arbetet med barn- och elevhälsa för alla barn i förskola och lågstadium,
- att samlokalisera mellanstadium och högstadium, skilt från lågstadium och förskola.

Barn och utbildningsnämnden beslutade 2024-03-19 att avslå motionen. Förskolan och skolan har skilda uppdrag och skilda läroplaner, vilket omöjliggör en samordning av verksamheterna. Förskolan är frivillig medan grundskolan har skolplikt. Utredningen har utgått från att förskola och skola har befintliga lokaler att tillgå. Samlokalisering sker redan idag på två ställen, Sanda skola och Klinteskolan. För att ha möjlighet att genomföra det som motionen föreslår krävs en större förflyttning mellan skolor på södra Gotland. Förskolornas och skolornas nuvarande lokaler räcker i vissa fall inte till för att ta emot de elever som behöver flyttas enligt tänkt modell. Att tillförska nya lokaler eller anpassa befintliga lokaler finns inte ekonomiskt utrymme för om inte ytterligare medel skjuts till.

Nationell lagstiftning (hälso- och sjukvårdslag och skollagen) anger att det ska finnas elevhälsovård och samtliga professioner från förskoleklass, det är inget som beslutas från regionnivå. Gällande Samordnad individuell plan (SIP) kan skolan numera initiera detta, det som återstår är att organisera vilka funktion som ska samordna. Denna fråga utreds för närvarande av chef för barn- och elevhälsan och chef för grundskolan.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och avslå motionen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och avslå motionen. Det mot bakgrund av att gällande lagstiftning omöjliggör i dagsläget en samorganisation av förskola och lågstadium enligt det förslag som läggs fram i motionen. Verksamheterna har skilda uppdrag och läroplaner, med mycket få samordningsmöjligheter.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-09-14

Barn och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 41

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

RS AU § 166 Motion. Bygg ungdomslägenheter

Ärendenummer: RS 2023/2034

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Johan Malmros (C) yrkar i en motion att Region Gotland ska identifiera lämplig regionägd mark för byggande av ungdomsbostäder på Fårö, Östergarnslandet och Storsudret. Om lämplig mark saknas ska mark köpas in av Region Gotland. Vidare föreslås att Region Gotland ska genomföra en markanvisningstävling för byggande av ungdomsbostäder (hyresrätter) på den utpekade marken där 30 % av bostäderna får vara upplåtna med bostadsrätt.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen inte är genomförbar av flera anledningar: Det finns inte en klar definition på begreppet ungdomsbostäder, exempel: det kan betyda små lägenheter eller kollektivinslag med större gemensamhetsutrymmen, delade utrymmen o.s.v. Det går inte att bilda en bostadsrättsförening med 30% upplåtna bostadsrättslägenheter och 70 % hyresrätter.

AB Gotlandshem har till exempel uttryckt sin ståndpunkt att de inte planerar i närtid att bygga särskilda bostäder enbart för unga. Bolaget avsätter istället en särskild del av sin nyproduktion till unga för att bolaget vill ha blandade årsgrupper i sin nyproduktion.

Intresset för att bygga hyresrätter, framför allt på landsbygder, är för närvarande i princip obefintligt, enligt byggmästareföreningen. En markanvisningstävling för att bygga hyresrätter på landsbygder skulle i nuläget sannolikt inte väcka investerarens intresse. Som exempel kan nämnas att AB Gotlandshem som nyligen byggt på landsbygden har tvingats skriva ner värdet på fastigheten direkt (som förlust) då marknadsvärdet understiger produktionskostnaden.

För att köpa in mark i de föreslagna områdena, så bör en aktiv markstrategi finnas på plats. Region Gotland har ännu ingen sådan.

Motionsställaren förslår att upp till 30 % av lägenheterna skulle kunna vara bostadsrätter, vilket inte medges i lagen. Enligt bostadsrättslagen måste minst 2/3 av alla lägenheter i en bostadsrättsförening vara upplåtna med bostadsrätt. I nyproduktion är praxis/krav att byggherren åtar sig att köpa alla eventuellt osålda lägenheter vid upplåtelse tillfället, som säkerhet för både finansier (banker) och övriga köpare/medlemmar. Annars skulle den ekonomiska risken bli för hög för att projektet skulle lyckas.

Med de höga nyproduktionskostnader som råder blir hyrorna i nyproduktion höga. Det leder till att det för närvarande är det en svår ekvation att bygga nyproducerade bostäder.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen ska anses vara besvarad genom underlaget presenterat i tjänsteskrivelsen.

I nuläget finns inte förutsättningar för att köpa in mark på landsbygden och det planeras inte att bygga särskilda ungdomsbostäder enligt AB Gotlandshem (för social hållbarhet).

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Eva Ahlins yrkande om bifall och regionstyrelseförvaltningens förslag att motionen ska anses besvarad. Ordförande finner att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-10-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-22

RS AU § 167 Motion. Sociala investeringar

Ärendenummer: RS 2023/1796

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.
-

Sammanfattning

Lena Lind (MP) m.fl. yrkar i en motion att regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag:

- Att inventera på vilket sätt sociala investeringar arbetas med runt om i Sverige.
- Att lämna förslag på hur sociala investeringar kan införas i Region Gotland.

Motionärerna beskriver i motionen att barn och unga i behov av stöd har allt att vinna på att samhällets stöd ges i rätt tid med rätt insats, men att Region Gotlands organisation försvårar möjligheten att ge stöd i rätt tid eftersom ansvaret är fördelat på flera verksamheter, vilka inte alltid kommunicerar på ett ändamålsenligt sätt. Det innebär dels att behoven inte upptäcks i tid, dels att samverkan kan bli svår och dels att det inte finns någon budget för detta viktiga arbete. De anser att det är hög tid för Region Gotland att använda sig av sociala investeringar.

Begreppet sociala investeringar tar sig uttryck både som arbetssätt och som synsätt. En del av grundtanken är att skapa ekonomiskt utrymme för att utveckla nya metoder för tidiga, förebyggande insatser som kan bidra till att reducera framtida kostnader för utanförskap och som ger organisationsutveckling. Sociala investeringar som bedrivs runt om i Sverige kan sammanfattas i tre olika spår:

- Ett *perspektiv* för att tydliggöra investeringar i humankapital och värdet av satsningar på förebyggande och tidiga insatser.
- En *social investeringsfond*, där en investering i form av avsättning av medel möjliggör insatser som förväntas ges bättre utfall på sikt.
- Ett *socialt utfallskontrakt*, som en modell för att få olika aktörer att gemensamt arbeta mot ett definierat mål. Det kan inkludera en finansiell riskdelning.

Nationellt är Research Institutes of Sweden (RISE) ett kunskapsnod avseende sociala investeringar. RISE påpekar att det kan vara svårt för en kommun eller region att på egen hand genomföra och utvärdera en långsiktig social investering. De har därför utarbetat en modell där staten föreslås ge stöd både

till utfallsfinansiering och metodutveckling. Det finns ett regeringsförslag att avsätta medel för att stärka det nationella stödet till kommuner och regioner i de centrala delarna av sociala investeringar som gäller utformning, mätbarhet och uppföljning.

Inom Region Gotland är en av regionfullmäktiges prioriteringar ”hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser”. Arbetet med prioriteringen hålls samman inom samverkansforum social välfärd där samtliga förvaltningar är representerade. Utöver det finns ytterligare nära samverkan mellan tre förvaltningar inom ramen för samverkansstrukturen. Det finns således en organisation för tvärssektoriell samverkan med fokus på att hitta gemensamma mål, aktiviteter och fungerande arbetsätt. När det gäller finansieringsmöjligheter finns det idag ingen avsatt investeringspott för att möjliggöra en lokal social investeringsfond.

Bedömning

Motionen innehåller två yrkanden och för beredning av yrkande nummer två har en övergripande inventering behövt göras. Utredningen visar att det redan idag finns förutsättningar för Region Gotland att arbeta i enlighet med *perspektivet* kring sociala investeringar utifrån nuvarande styrmodell och befintliga strukturer för förvaltningsövergripande beslut och arbetsätt. Att arbeta med sociala investeringar i bemärkelsen sociala *investeringsfonder* bedöms som resurskrävande och administrativt tungt. Det krävs även att en årlig investering avsätts, vilket det i dagsläget inte finns beslut om. Sociala investeringar som *utfallskontrakt*, alltså ett sätt att styra mot gemensamma utfall, bedöms det finnas förutsättningar för utan att det specificeras i ett utfallskontrakt. Inom arbetet med prioritering hälsofrämjande finns möjlighet att tydliggöra önskat utfall och gemensamt, över förvaltningsgränser arbeta mot det. Utfallskontrakt kan även ha en extern utfallsfinansiering och då det finns signaler kring nationella initiativ bedöms det vara lämpligt att avvakta vad det leder till och följa om det framöver kan innefatta adekvat lokalt stöd.

Sociala investeringar som ett perspektiv för att tydliggöra investeringar i humankapital och värdet av satsningar på förebyggande och tidiga insatser bedöms vara oerhört viktigt. Inom sociala investeringar är systematiskt utvecklingsarbete den springande punkten och att öka ambition, mod och arbetsätt. Samverkan över förvaltningsgränser för gemensamma utfall skulle kunna göras genom att exempelvis verksamhetsplanera över förvaltningsgränser, göra ekonomiska analyser av hur beslut påverkar andra verksamhetsområden, tydliggöra att prioriteringarna genomsyrar nämndernas mål och att konsekvent efterfråga och analysera vad utfallet av en viss aktivitet blir. Det omställningsarbete som bedrivs inom vården och som kommer att påbörjas inom socialtjänsten har bland annat fokus på att verksamheter ska arbeta mer förebyggande och att stöd och insatser ska vara alltmer proaktiva. Även här finns alltså ytor att i praktiken arbeta med perspektivet kring sociala investeringar. Utifrån ovanstående kan motionen anses vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-09-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-16

RS AU § 168 **Övrig fråga**

Sammanfattning

Saga Carlgren (V) informerar om att hon avser att väcka ett nämndinitiativ gällande problematisk skolfrånvaro vid regionstyrelsens sammanträde den 18 juni 2024.

RS AU § 169 **Information. Region Gotlands arrangemang i Almedalen 2024**

Sammanfattning

Ulrika Holm, kommunikationsdirektör och Anna-Karin Bergius, kvalitetsstrateg, regionstyrelseförvaltningen, informerar regionstyrelsens arbetsutskott om Region Gotlands arrangemang i Almedalen 2024.

RS AU § 170 Regiondirektörens information

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) kommundirektörmöte den 30-31 maj 2024.